

Әуликөл ауданы бойынша коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі бағдарламаны бекіту туралы

Қостанай облысы Әуликөл ауданы мәслихатының 2024 жылғы 29 ақпандағы № 155 шешімі

Қазақстан Республикасы Экологиялық кодексінің 365-бабы 3-тармағының 1-тармақшасына, "Қазақстан Республикасындағы жергілікті мемлекеттік басқару және өзін-өзі басқару туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 6-бабы 1-тармағының 15) тармақшасына, "Қазақстан Республикасы экология, геология және табиғи ресурстар министрінің 2023 жылғы 18 мамырдағы № 154-ө бұйрығына сәйкес жергілікті атқарушы органдардың әдістемелік ұсынымдарын бекіту туралы коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі бағдарламаны әзірлеу жөніндегі атқарушы органдарға" (нормативтік құқықтық актілерді мемлекеттік тіркеу тізілімінде № 24382 болып тіркелген), Әуликөл аудандық мәслихаты ШЕШІМ ҚАБЫЛДАДЫ:

1. Әуликөл ауданы бойынша қалдықтарды басқару бағдарламасы осы шешімнің қосымшасына сәйкес бекітілсін.

2. Осы шешім оның алғашқы ресми жарияланған күнінен кейін күнтізбелік он күн өткен соң қолданысқа енгізіледі.

Аудандық мәслихаттың төрағасы

Д. Қойшыбаев

Әуликөл

аудандық мәслихатының

2024 жылғы 29 ақпандағы

№ 155 шешіміне

қосымша

ҚОСТАНАЙ ОБЛЫСЫ ӘУЛИКӨЛ АУДАНЫНЫҢ КОММУНАЛДЫҚ ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУДЫҢ БАҒДАРЛАМАСЫ

МАЗМҰНЫ

ҚЫСҚАРТУЛАР ТІЗІМІ -----	
----- 3	
БАҒДАРЛАМА ПАСПОРТЫ -----	
----- 4	
Кіріспе -----	
----- 6	
1. КӘСІПОРЫН ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР -----	
----- 7	

1.1. АЙМАҚ ТУРАЛЫ ЖАЛПЫ МӘЛІМЕТТЕР -----	
----- 7	
1.1.1. Әкімшілік-аумақтық бөлініс -----	
----- 8	
1.2. Қолданыстағы ұлттық стратегиялық құжаттарға, аумақты дамыту жоспарларына енгізілген коммуналдық қалдықтарды басқару жөніндегі іс-шаралар. ----	
----- 9	
2. КОММУНАЛДЫҚ ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУДЫҢ АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙЫН ТАЛДАУ -----	
----- 10	
2.1. Өңірдегі коммуналдық қалдықтарды басқарудың ағымдағы жай күйін бағалау --	
----- 10	
2.2. Қалдықтарды басқару саласындағы инфрақұрылымның жай күйі бойынша жалпы мәліметтер -----	
----- 11	
2.3. Жинақтау және бөлек жинау, әкетумен қамту -----	
----- 11	
2.4. Тасымалдау -----	
----- 12	
2.5. Сұрыптау және қайта өңдеу -----	
----- 12	
2.6. Жерлеу -----	
----- 13	
2.7. Қалдықтарды орналастыру объектісінің сипаттамасы -----	
----- 13	
2.8. Тарату қоры -----	
----- 18	
2.9. Қалдықтармен ағымдағы жағдайдың сандық және сапалық көрсеткіштері -----	
----- 18	
2.10. КОММУНАЛДЫҚ БІЛІМ БЕРУ ЖӘНЕ ЖИНАҚТАУ НОРМАЛАРЫ -----	
----- 20	
ҚАЛДЫҚТАР МЕН ТАРИФТЕР -----	
----- 20	
2.11. Коммуналдық қалдықтарды басқару бойынша ағымдағы жағдайды талдау бойынша қорытындылар -----	
----- 23	
3. МАҚСАТТАР, МІНДЕТТЕР ЖӘНЕ НЫСАНАЛЫ КӨРСЕТКІШТЕР -----	
----- 23	

3.3. Бағдарламаның нысаналы көрсеткіштері. -----

----- 25

4. БАҒДАРЛАМАНЫ ІСКЕ АСЫРУДЫҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ, ҚОЙЫЛҒАН
МАҚСАТТАРҒА ҚОЛ ЖЕТКІЗУ ЖОЛДАРЫ ЖӘНЕ ТИІСТІ ШАРАЛАР -----

----- 26

Аудан халқын қалдықтарды жинау және әкету жөніндегі қызметтермен толық
қамтуды қамтамасыз ету үшін коммуналдық қалдықтарды жинау және тасымалдау
жүйесін одан әрі дамыту жөніндегі шаралар; ----- 26

5. ҚАЖЕТТІ РЕСУРСТАР -----

----- 34

6. КӘСІПОРЫНДА ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ БАҒДАРЛАМАСЫН ІСКЕ
АСЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ІС ШАРАЛАР ЖОСПАРЫ - -----

----- 34

1 қосымша -----

----- 35

2 қосымша -----

----- 40

ҚЫСҚАРТУЛАР ТІЗІМІ

ЖК	Жеке кәсіпкер
ЖҚ	"Жасыл Қазақстан" ұлттық жобасы
КҚ	Көлемді қалдықтар
ҚР ЖЭ	Қазақстан Республикасының "жасыл экономикаға" көшу тұжырымдамасы
КА	Контейнер алаңы
ЖАО	Жергілікті атқарушы органдар
ҚСК	Қалдықтарды сұрыптау кешені
ЖТИ ЖХО	"Жасыл технологиялар мен инвестициялық жобалардың халықаралық орталығы" коммерциялық емес акционерлік қоғамы
ҚР ЭГТРМ	Қазақстан Республикасы Экология, геология және табиғи ресурстар министрлігі
ЖТИ ЖХО	"Жасыл технологиялар мен инвестициялық жобалардың халықаралық орталығы" коммерциялық емес акционерлік қоғамы
ҚОҚ	Қоршаған ортаны қорғау
МЦЗТ	Некоммерческое акционерное общество " Международный центр зеленых технологий и инвестиционных проектов"
ТҮКШ, ЖК АЖБ	Тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі

ЭЭЖҚ	Электрондық және электр жабдықтарының қалдықтары
КҚББ	Коммуналдық қалдықтарды басқару бағдарламасы
ЖСҚ	Жобалық-сметалық құжаттама
ҚР	Қазақстан Республикасы
ҚСБҚ	Құрамында сынап бар қалдықтар
ТҚҚ	Тұрмыстық қатты қалдықтар
ЖШС	Жауапкершілігі шектеулі серіктестік
ТРТІРБ	Табиғи ресурстар және табиғатты пайдалануды реттеу басқармасы
ЖТ	Жеке тұлғалар
ҚРЭК	Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексі
ЗТ	Занды тұлға

БАҒДАРЛАМАЛЫҚ ТӨЛ ҚҰЖАТ

Атауы	"Әуликөл ауданының тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі" ММ коммуналдық қалдықтарды басқару бағдарламасы
Негізгі құжат	Қазақстан Республикасының Экологиялық Кодексі 2 қантар 2021 жыл № 400-VI ЗРК
Бағдарламаны әзірлеуге жауапты мемлекеттік орган	"Әуликөл ауданы әкімдігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі" мемлекеттік мекемесі
Орындаушы	"ЭКО - ПРОИЗВОДСТВО" мүгедектер ұйымы" қоғамдық бірлестігі
Бағдарламаның мақсаты	Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасының талаптарына сәйкес коммуналдық қалдықтарды басқару жүйесін жетілдіру және халыққа көрсетілетін қалдықтарды жинау және шығару қызметтерінің сапасын арттыру
Бағдарлама мақсаттары	<ol style="list-style-type: none"> 1) Коллекция жүйесін одан әрі дамыту және үшін коммуналдық қалдықтарды тасымалдау қала халқын толық қамтуды қамтамасыз ету қалдықтарды жинау және шығару қызметтері; 2) Бөлек жинау жүйесін жетілдіру жарату; 3) Қайта өңдеу және кәдеге жарату жүйесін дамыту коммуналдық қалдықтар, соның ішінде ерекше (азық-түлік, құрылыс және ірі өлшемді қалдықтар, электронды және электрлік қалдықтар жабдықтар және т.б.); 4) Қауіпсіз жерлеуді қамтамасыз ету коммуналдық қалдықтар; 5) халықтың хабардарлығын арттыру коммуналдық қызметтерді өңдеу мәселелері ысырап ету және барлығының өзара әрекетін күшейту мүдделі тараптар.

Күтілетін нәтижелер	<ul style="list-style-type: none"> • көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыру коммуналдық қалдықтарды басқару саласы; • бөлек жинау және сұрыптау көлемін ұлғайту және коммуналдық қалдықтарды кәдеге жарату; • теріс әсер барынша азайтылады қоршаған ортаға коммуналдық қалдықтар; • нысаналы индикаторларды жақсарту коммуналдық қалдықтарды басқару саласында.
Кезең	2024 - 2028 жж.
Қаржыландыру көлемі	Қаржыландыру көлемі коммуналдық қалдықтармен жұмыс істеу саласындағы іс-шараларды қаржыландыру үшін жергілікті атқарушы органдарға берілетін бюджет қаражатының көлеміне байланысты айқындалады.
Бағдарламаны жүзеге асырушылар	коммуналдық қалдықтарды жинаумен, әкетумен, кәдеге жаратумен және көмумен айналысатын субъектілер; мемлекеттік органдар; әлеуметтік нысандар; заңды тұлға; жеке кәсіпкерлер; ҰЕҰ; халық және басқа да мүдделі тараптар.

КІРІСПЕ

Коммуналдық қалдықтарды басқару бағдарламасы коммуналдық қалдықтармен жұмыс істеудегі ағымдағы жағдайды талдауды және коммуналдық қалдықтарды басқару жүйесін жетілдіру бойынша мақсатты көрсеткіштерге қол жеткізуге бағытталған шаралар кешенін қамтитын стратегиялық құжат болып табылады.

Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің (бұдан әрі – ҚР ЭК) 365-бабына сәйкес аудандардың, аудандық және облыстық маңызы бар қалалардың, республикалық маңызы бар қалалардың жергілікті атқарушы органдары (бұдан әрі – ЖАО) коммуналдық қалдықтарды басқаруды дамытуды ұйымдастырады. Бағдарлама (бұдан әрі – Бағдарлама). Бағдарламаны жергілікті өкілді органдар бекітеді.

Осы Бағдарламаны әзірлеу барысында ағымдағы талдау Әулікөл аймағындағы тұрмыстық қалдықтармен жұмыс істеу жағдайы анықталды коммуналдық шаруашылықты басқару секторының проблемалары мен даму перспективалары қалдықтарды және жүйені жетілдіру бойынша кешенді шараларды ұсынды талаптарға сәйкес коммуналдық қалдықтарды басқару Қазақстан Республикасының табиғатты қорғау заңнамасы.

Бағдарламаны іске асыру коммуналдық қалдықтарды басқару саласында көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыруға, коммуналдық қалдықтарды жинау, сұрыптау және қайта өңдеу көлемін арттыруға, коммуналдық қалдықтардың қоршаған ортаға теріс әсерін барынша азайтуға, сондай-ақ коммуналдық қалдықтарды басқару саласындағы нысаналы индикаторларды жақсартуға мүмкіндік береді. коммуналдық қалдықтарды басқару саласы.

МЕКЕМЕ ТУРАЛЫ МӘЛЕМЕТ

Тапсырыс беруші: "Әуликөл ауданы әкімдігінің тұрғын үй-коммуналдық шаруашылық, жолаушылар көлігі және автомобиль жолдары бөлімі" мемлекеттік мекемесі.

БСН 050140001159 заңды мекенжайы: Қостанай облысы, Әуликөл ауданы, Әуликөл ауылы, Байтұрсынов көшесі, 49., тел.: 8 71453-22434

Негізгі қызмет түрі: тұрғын үй-коммуналдық шаруашылықты басқару

Меншік нысаны: мемлекеттік.

КОММУНАЛДЫҚ ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ ЖАҒДАЙЫН ТАЛДАУ

1.1. Нысан орналасқан аумақтың сипаттамасы

Әуликөл ауданы — Қостанай облысындағы аудан. Әкімшілік орталығы – Әуликөл ауылы. Әуликөл ауданы Қостанай облысының орталық бөлігінде орналасқан. Солтүстігінде Қостанаймен, солтүстік-шығысында Алтынсаринмен, шығысында Қарасумен, оңтүстігінде Наурызыммен, батысында Қамысты, Бейімбет Майлин аудандарымен шектеседі. Облыстың солтүстіктен оңтүстікке қарай ұзындығы 112 км, батыстан шығысқа қарай 130 км.

1.1.1. Әкімшілік-аумақтық бөлініс

Әуликөл ауданы 13 ауылдық округтен тұрады, оның құрамына 33 ауыл кіреді:

Ауылдық округ	Елді мекендер
Аманқарағай ауылдық округі	Аманқарағай ауылы, Лесной ауылы, ОзҮрное ауылы
Әуликөл ауылы	Әуликөл ауылы
Диев ауылдық округі	Диев ауылы, Ұшқарасу ауылы, Қоскөл ауылы, Қосағал ауылы, Қ. Тұрғымбаев атындағы ауыл
Қазанбас ауылдық округі	Октябрь ауылы, Қазанбасы ауылы, Бағаналы ауылы, Қарақалпақ ауылы, Дангербай ауылы
Көктал ауылы	Көктал ауылы
Құсмұрын кенті	Құшмурун кенті
Москалев ауылдық округі	Москалев ауылы, Жалтыркөл ауылы
Новонежин ауылдық округі	Новонежин ауылы, Калинин ауылы, Лаврентьев ауылы
Новоселов ауылдық округі	Новоселов ауылы, Соснов ауылы, Аққұдық ауылы, Құрғуус ауылы
Первомай ауылы	Первомай ауыл
Сұлукөл ауылдық округі	Юльев ауылы, Федосеев ауылы, Шили ауылы
Тимофеевка ауылы	Тимофеев ауылы
Чернигов ауылдық округі	Чернигов ауылы, Харьков ауылы, Дузбай ауылы

қалдықтарды шығарумен қамту						100%		КЗЕ
Қоқысты санитарлық сақтау						95%		КЗЕ
Қайта өңделген қалдықтардың үлесі						40%	50%	КЗЕ
Елді мекендерді қалдықтарды жинау және шығару жөніндегі қызметтермен қамту:								
- астаналар, республикалық, облыстық және аудандық маңызы бар қалалар (88)								
- кенттер (241)								
- ауылдар, шаруалар және өзге де қоныстар (2253)	40,0	50,0	60,0	70,0	80,0			
- фракциялар бойынша	50,0	55,0	60,0	70,0	80,0			
- қалдықтардың жекелеген қауіпті түрлеріне (Медициналық және								

құрамында сынабы бар, электрондық және тұрмыстық техника)								ЖАО
Қалдықтардың фракциялары мен қауіпті түрлері бойынша бөлек жинау бойынша инфрақұрылым құру:								
- фракциялар бойынша бөлек жинауға арналған контейнерлерді орнату	21,0	24,0	27,0	30,0	34,0			
- қауіпті компоненттерді бөлек жинауға арналған контейнерлерді орнату	38,0	40,0	42,0	44,0	46,0			
- қайталама шикізатты қабылдау пункттерін құру	2,0	5,0	5,0	7,0	10,0			ТК
	100,0	100,0	100,0	100,0	100,0			

"Жасыл Қазақстан" ұлттық жобасында бөлек алыммен қамту бойынша нысаналы көрсеткіште Әуликөл ауданы жоқ. Бірақ ҚР басқа облыстарымен ұқсастығы бойынша аудан үшін осындай көрсеткіштерді белгілеу қалдықтарды басқару жүйесін дамыту үшін оң әсер етеді. Осы Бағдарламаның 5-бөлімінде Әуликөл ауданы бойынша нысаналы көрсеткіштер ұсынылды.

2. КОММУНАЛДЫҚ ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУДЫҢ АҒЫМДАҒЫ ЖАҒДАЙЫН ТАЛДАУ

2.1. Өңірдегі коммуналдық қалдықтарды басқарудың ағымдағы жай-күйін бағалау

Бұл бөлімде объектіде пайда болатын және (немесе) үшінші тұлғалардан алынатын қалдықтардың барлық түрлерін, сондай-ақ жинақталған қалдықтар мен көмуге ұшыраған қалдықтарды сипаттай отырып, көлемі мен құрамы, түзілудің орташа жылдамдығы (т/жыл), жіктелуі, Жинақтау, жинау тәсілдері туралы мәліметтерді қоса отырып, қалдықтарды басқарудың ағымдағы жай-күйіне баға берілген, қалдықтарды тасымалдау, залалсыздандыру, қалпына келтіру және жою.

Қалдықтарды басқару деп қалдықтар пайда болған сәттен бастап түпкілікті жойылғанға дейін оларға қатысты жүзеге асырылатын операциялар түсініледі.

Қалдықтарды басқару операцияларына мыналар жатады:

- 1) қалдықтар пайда болған жерде олардың жинақталуы;
- 2) Қалдықтарды жинау;
- 3) қалдықтарды тасымалдау;
- 4) Қалдықтарды қалпына келтіру;
- 5) қалдықтарды жою; осы тармақтың 1), 2), 4) және 5) тармақшаларында көзделген операцияларды жүзеге асыру процесінде орындалатын қосалқы операциялар;
- 6) қалдықтарды жинау, тасымалдау, қалпына келтіру және (немесе) жою жөніндегі операцияларға байқаулар жүргізу;
- 7) жойылған (жабық, пайдаланудан шығарылған) қалдықтарды жою объектілеріне қызмет көрсету жөніндегі қызмет.

Үй шаруашылықтарын қоспағанда, қалдықтарды басқару жөніндегі операцияларды жүзеге асыратын адамдар тиісті қызметті жүзеге асыру кезінде қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган бекіткен тізбеге енгізілген қалдықтарды басқару саласындағы ұлттық стандарттарды сақтауға міндетті. Осындай ұлттық стандарттарда көзделген талаптарды бұзу ҚР заңдарында белгіленген жауаптылыққа әкеп соғады.

ҚР экология, геология және табиғи ресурстар министрлігінің (бұдан әрі - ҚР Эгипр) деректеріне сәйкес Қазақстанда жыл сайын 4,5-5 млн. қатты тұрмыстық қалдықтар (бұдан әрі – ҚТҚ) түзіледі. Ұлттық статистика бюросының деректері бойынша коммуналдық қалдықтарды жинау және шығару жыл сайын 3,5 - 4,0 млн. тоннаны құрайды.

Ауданда жылына орта есеппен 6500 тонна коммуналдық қалдықтар түзіледі (№ 1 қосымша).

2.2. Қалдықтарды басқару саласындағы инфрақұрылымның жай-күйі бойынша жалпы мәліметтер

Қалдықтармен жұмыс істеу проблемалары осы аумақ үшін қажетті инфрақұрылымның болмауына немесе жеткіліксіз дамуына байланысты шешілмеген болып табылады. Бағдарлама құрастыру пункттері мен тасымалдау жүйелерін қоса алғанда, инфрақұрылымды жаңғыртуға және салуға қаражат бөлуді көздейді. Әуликөл ауданының облыс орталықтарынан қашықтығына байланысты ауданда қалдықтарды бөлек жинау және сұрыптау жүзеге асырылмайды.

2.3. Жинақтау және бөлек жинау, әкетумен қамту

Әуликөл ауданында коммуналдық қалдықтарды жинау және жинау екі жолмен жүзеге асырылады:

- контейнерлерде

- контейнерсіз (бестарсыз) әдіспен-аумақты айналып өту және белгіленген орындарда орналастырылатын пакеттерде/қаптарда қалдықтарды кесте бойынша жинау жолымен. Контейнерсіз шығару жеке секторда жүзеге асырылады ауданда қалдықтарды бөлек жинау енгізілмеген.

Контейнерлік алаңдар (бұдан әрі КА) жөндеуді қажет етеді, өйткені қоршаулар, қатты жабын жоқ, контейнерлер ескірген, мыжылған және ауыстыруды қажет етеді.

КА айналасында құрылыс қалдықтарын, ірі габаритті қалдықтарды (бұдан әрі – ІГҚ), электрондық және электр жабдығының қалдықтарын (бұдан әрі – ЭЖҚ) рұқсатсыз жинау байқалады.

КА айналасындағы қалдықтарды рұқсатсыз жинау ауданның жалпы проблемасы болып табылады, ауданның сыртқы түрін едәуір нашарлатады және халықтың шағымдарының негізгі себебі болып табылады.

Контейнерлік алаңдардан шығарылған барлық коммуналдық қалдықтар ҚТҚ полигонында сұрыптаусыз көміледі, бұл ҚР ЭК талаптарына сәйкес келмейді. Қатты тұрмыстық қалдықтарды қайта өңдеу және кәдеге жарату үлесін ұлғайту қажет.

2.4. Тасымалдау

Кәсіпорындардың қалдықтары ҚТҚ полигондары бойынша қалдықтарды тапсыратын кәсіпорындардың өз автокөліктерімен жеткізіледі. Халықтың қалдықтары халықтың автокөлігімен тасымалданады, алайда көппәтерлі үйлердің қалдықтары аптасына 1 рет жалға алынған автокөлікпен ұйымдасқан түрде шығарылады. "Әуликөл-сервис" ЖШС балансында 2013 жылы шығарылған Камаз 43253 автокөлігі бар, ол "Әуликөл ауданы әкімдігінің қаржы бөлімі" ММ-не Камаз 43253 (қоқыс тасушы) түріндегі мемлекеттік мүлікті 21.04.2023 жылғы 2 жылға кейіннен сатып алу құқығынсыз сенімгерлік басқаруға беру туралы № 1038-ДУ шартының негізінде берілген. (Шарт қоса беріледі). Тиісінше, көптеген техникамен сапалы қызмет көрсетуге мүмкіндік жоқ. Бағдарламада қоқыс таситын көліктерді сатып алу

қарастырылған. Қоқыс таситын көліктерді қажетті сатып алуды есептеу жөніндегі мәліметтер № 1 қосымшада қамтылады.

2.5. Сұрыптау және қайта өңдеу

Әуликөл ауданында сұрыпталған қалдықтардың саны туралы нақты деректер жоқ. Негізінен, тұрғындар картонды, қағазды және т.б. үй пештерінде жағу арқылы дербес сұрыптайды және кәдеге жаратады.

Бөлек жиналған пластик, қағаз және картон ірі жинаушыларға немесе тікелей қайта өңдеушілерге тапсырылуы керек. Ауданның облыс орталығынан қашықтығына байланысты тұрғындарда мұндай мүмкіндік жоқ.

Халықтан электрондық және электр жабдығының (бұдан әрі – ЭЭҰ) қалдықтары жиналмайды, ЭЭҰ заңды тұлғалардан жиналады және мамандандырылған кәсіпорындарға беріледі. ЭЭҰ бойынша компаниялар электрондық және электр жабдықтарын, шығын материалдары мен оларды одан әрі кәдеге жарату үшін жинақтауыштарды қайта өңдеумен айналысады. Сондай-ақ, жабдықтар мен компоненттерді қайта пайдалану мүмкіндігі қолданылады. Әдетте, қайталама шикізатты бөлек жинауды, сұрыптауды және қайта өңдеуді жүзеге асыратын компаниялар жиналған және қайта өңделген қалдықтар туралы есептілікті ұсынбайды, осыған байланысты қайта өңдеу бойынша қолда бар статистика қалдықтарды қайта өңдеу туралы нақты деректерді көрсетпеуі мүмкін. Қалдықтарды жинау және қайта өңдеу саласындағы, оның ішінде қалдықтарды жинау және қайта өңдеу жөніндегі шағын және орта бизнес өкілдерімен ақпараттық жұмыс жүргізу жолымен статистиканы жетілдіру қажет

Әуликөл ауданының аумағын дамытудың 2021-2025 жылдарға арналған бекітілген бағдарламасына сәйкес - 2025 жылға дейін қатты тұрмыстық қалдықтарды қайта өңдеу және кәдеге жарату үлесін ұлғайту жоспарлануда. Ол үшін қоқыс түрлеріне арналған контейнерлер мен бөлек контейнерлер орнатылады, кәсіпкерлерді тарту қалдықтарды қайта өңдеумен және қайталама пайдаланумен айналысады.

2.6. Жерлеу

Әуликөл ауданында коммуналдық қалдықтардың пайда болу көздері – жеке үй шаруашылықтары, кеңсе ғимараттары, коммерциялық кәсіпорындар, бизнес орталықтар, өнеркәсіптік кәсіпорындар мен қоғамдық ұйымдар, балабақшалар, мектептер, ауруханалар, ауыл шаруашылығы субъектілері, сауда мекемелері, базарлар мен базарлар және коммуналдық қалдықтардың пайда болуының басқа да орындары болып табылады. Пайда болған коммуналдық қалдықтардың 93% - дан астамы ҚТҚ полигондарында көміледі. Полигондарда көмілген қалдықтардың көлемі жыл сайын артып келеді. Әуликөл ауданында 16 ҚТҚ полигоны бар, олардың тек 4-і ғана

экологиялық және санитарлық талаптарға сәйкес келеді. "Әулікөл Сервис" ЖШС ҚТҚ полигоны (№ 1, 2, 3 алаң) және "Залевкая" ЖК. Бұл полигондарда әзірленген НРО жобалары бар. 2017 – 2026 жылдар кезеңіне арналған ҚТҚ полигоны үшін қалдықтарды орналастыру нормативтерінің жобасына мемлекеттік экологиялық сараптаманың қорытындысы алынды. "Әулікөл-сервис" ЖШС үшін 13.01.2017 ж. № KZ79VCSY00087514 және "Залевская О.Л." ЖК үшін 2017-2026 жж кезеңіне арналған ҚТҚ полигоны үшін қалдықтарды орналастыру жобасына мемлекеттік экологиялық сараптаманың қорытындысы (3-қосымша).

2.7. Қалдықтарды орналастыру объектісінің сипаттамасы

1.) Объектінің атауы: Әулікөл кенті қатты тұрмыстық қалдықтар полигоны

Мақсаты: қатты тұрмыстық қалдықтарды (ҚТҚ) қабылдау және кәдеге жарату.

Орналасқан жері. Қолданыстағы қатты-тұрмыстық қалдықтар полигоны Қостанай облысы, Әулікөл ауданы, Әулікөл кенті, Мая көшесі, 48 үйде орналасқан.

Кәсіпорынның балансында үш өндірістік алаң бар. Полигонның жалпы ауданы:

20.01.2016 ж. 12-188-005-959 кадастрлық нөмірі бар уақытша өтеулі (ұзақ мерзімді, қысқа мерзімді) жер пайдалану (жалға алу) құқығына актіге сәйкес № 1 – 5,0 га алаң (алаңның 5%-хозяй шаруашылық-тұрмыстық аймақ алады) (3-қосымша). Полигонда Әулікөл, Аманқарағай, Лесное, Озерное, Черниговка, Харьковка, Дузбай, Диевка және Москалевка ауылдарының тұрғындары мен кәсіпорындарынан қалдықтар қабылдануда.

11.05.2016 ж. 12-188-022-127 кадастрлық нөмірі бар уақытша өтеулі (ұзақ мерзімді, қысқа мерзімді) жер пайдалану (жалға алу) құқығына арналған актіге сәйкес № 2 – 2,0 га алаң (3-қосымша). Полигонда Новонежинка, Калинин, Лаврентьевка ауылдарының тұрғындары мен кәсіпорындарынан қалдықтар қабылдануда.

20.01.2016 ж. 12-188-019-1262 кадастрлық нөмірі бар уақытша өтеулі (ұзақ мерзімді, қысқа мерзімді) жер пайдалану (жалға алу) құқығына арналған актіге сәйкес № 3 – 1,0 га алаң (3-қосымша). Полигонда Октябрьское ауылының тұрғындары мен кәсіпорындарынан қалдықтар қабылданады.

Ситуациялық карта - ҚТҚ полигондарының орналасуын көрсететін схема қоса беріледі.

Сурет 1.1. Ситуациялық карта - "Әулікөл-сервис" ЖШС полигонының орналасу сызбасы

Ең жақын аймақ көздерден қашықтықта орналасқан:

N 1 учаске – солтүстік-шығыс бағытта 2455 м

N 2 учаске – оңтүстік-батыс бағытта 1060 м

N 3 учаске – батыс бағытта 1195 м

Пайдалануға берілген жылы:

№ 1 учаске – 1997 ж

№ 2 учаске – 2007 ж

№ 3 учаске – 2007 ж

Сыйымдылығы:

№ 1 учаске – 1 217 964,53 м³/243 592,905 тонна Келетін қалдықтардың жылдық көлемі 6318,025 тонна/жыл.

No 2 учаске – 190 069,51 м³/38 013,902 тонна. Келіп түсетін қалдықтардың жылдық көлемі 726,52 тонна/жыл.

№ 3 учаске – 66 865,1351 м³/13 373,027 тонна Жылдық түсетін қалдықтардың көлемі 262,88 тонна/жыл.

Әрбір полигондағы нығыздалған қойма биіктігі 10 м.

Жинақталған қалдықтардың мөлшері: 01.01.2016 жыл

N 1 учаске – 17807,781 тонна

N 2 учаске – 8623,28 тонна

N 3 учаске – 3447,73 тонна

2023-2032 жылдарға арналған нормативті кезеңдегі қалдықтарды орналастыру көлемі қатты тұрмыстық қалдықтар полигонының сыйымдылығынан аспайды.

Болжалды қызмет мерзімі: 49 жыл.

2) Объектінің атауы: "Залевская О.Л." ЖП қатты тұрмыстық қалдықтар полигоны.

Мақсаты: тұрмыстық қатты қалдықтарды (ҚТҚ) қабылдау, көму және кәдеге жарату

Орналасқан жері: Қолданыстағы қатты тұрмыстық қалдықтар полигоны Қостанай облысы, Әуликөл ауданы, Құсмұрын ауылы, К.Маркс көшесі, № 71 б ғимаратында орналасқан. Ең жақын тұрғын үй алаптары көздерден батыс бағытта 2020 м қашықтықта орналасқан. кәсіпорынның. № 12-188-014-448 уақытша өтеулі (ұзақ мерзімді, қысқа мерзімді) жер пайдалану (жалдау) құқығы туралы заңға сәйкес полигонның (жер телімі) жалпы ауданы 6,0 га құрайды. 19 желтоқсан 2014 ж. Полигон екі аймақтан тұрады: экономикалық аймақ және қалдықтар қоймасы. Полигонда 5 уақытша сақтау орны бар.

№ 1 учаске – металл сынықтарын сақтауға арналған

№ 2 учаске – шыны сақтауға арналған

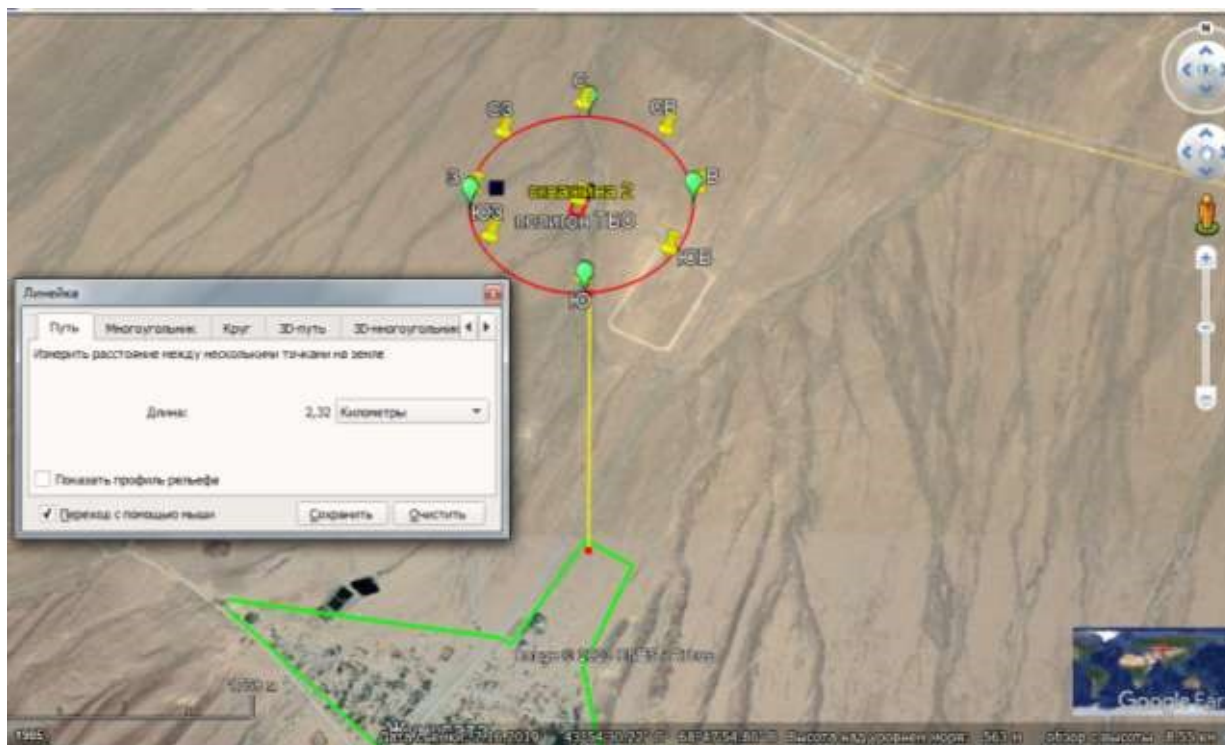
№ 3 учаске – пластмассаларды сақтауға арналған

№ 4 учаске - қағаз бен картон сақтауға арналған

№ 5 учаске – тамақ қалдықтарын сақтауға арналған

ҚТҚ полигондарының орналасуын көрсететін ситуациялық карта қоса берілген.

1.2-сурет. "Залевская О.Л." АЖ ТҚҚ полигонының орналасуының ситуациялық картасы-схемасы.

Пайдалануға берілген жылы – 2007 ж

Сыйымдылығы – 826 875 м³ / 165 375 тонна. Қалған қуаттылық 2016 жылға 106 327,89 тоннаны құрайды.

Тығыздалған күйде сақтау биіктігі - 10 м.

Жинақталған қалдықтардың мөлшері: 01.01.2016 жылы полигонда 59047,11 тонна.

2023-2032 жылдарға арналған нормативті кезеңдегі қалдықтарды орналастыру көлемі қатты тұрмыстық қалдықтар полигонының сыйымдылығынан аспайды.

Болжалды қызмет мерзімі: 49 жыл.

"Әулікөл-сервис" ЖШС қалдықтарды кәдеге жарату технологиясы:

Қалдықтарды кәдеге жарату карта әдісімен жүзеге асырылады. Тұрмыстық қатты қалдықтар полигонында қалдықтарды орналастыру полигондарды пайдалану ережелері көрсетілген сақтау картасына кезеңді түрде итеру арқылы төгу арқылы жүзеге асырылады.

Қатты тұрмыстық қалдықтар полигонға арнайы көліктермен жеткізіледі. Технологиялық процесс стандартты схема бойынша жүзеге асырылады. Қоқыс таситын көліктерді түсіретін аумақ екі бөлікке бөлінген: бірінде қоқыс таситын көліктер, екіншісінде МТЗ-80 бульдозері жұмыс істеп тұр. Жұмыс картасына төселген қатты тұрмыстық қалдықтарды 0,5 м-ге дейінгі қабаттармен тығыздау ауыр МТЗ-80 бульдозерімен жүргізіледі. Тығыздау бульдозерді бір жерден 2-4 рет өткізу арқылы жүргізіледі. Қалыңдығы 150-170 см болатын қатты қалдықтар қабатын аралық тығыздау инертті материалдармен жүргізіледі. Аралық оқшаулау қабаты, тығыздаудан кейін, 0,25 м.

Қатты қалдықтарға (тамақ қалдықтары - 40%; қағаз және картон - 32%; ағаш - 2%; металл сынықтары - 5%; тоқыма бұйымдары - 3%; сүйектер - 2%; шыны - 2%; былғары және резеңке - 0.5 %; тастар және гипс - 0,5%; пластмасса - 4%; басқалар - 2% және скринингтер - 7%. Экологиялық кодекстің 301-бабына сәйкес келетін 100% қатты қалдықтардың 17% (ағаш, сүйек, былғары, резеңке, басқалар, сүзгілер, тастар, гипс, тоқыма бұйымдары) полигонға, ал қалған 83% сұрыпталуға тиіс. (тамақ қалдықтары, қағаз және картон, металл сынықтары, шыны, пластмасса) санитарлық талаптарға сәйкес тамақ қалдықтарын қоспағанда, өңдеумен және кәдеге жаратумен айналысатын мамандандырылған кәсіпорындарға берілгенге дейін уақытша (3 жылға дейін) сақталуы мүмкін. стандарттар, жылы мезгілде бір күннен артық сақтауға болмайды.

Қалдықтар қатты тұрмыстық қалдықтар полигонында сұрыпталады. Сұрыптау учаскесі полигон аумағында орналасқан. Бір ғана сұрыптау посты бар. Әрбір партия сұрыптау аймағында түсіріліп, қолмен сұрыпталады. Жұмысшылар барлық қалдықтарды түріне қарай сұрыптайды. Қалдықтардың әрбір түрі (тамақ қалдықтары, қағаз және картон, металл сынықтары, шыны, пластмасса) бөлек ыдыстарға сұрыпталып, кейін арнайы жабдықталған уақытша сақтау орындарына жіберіледі. Қалдықтардың әрқайсысының өз алаңы жобаланған және жабдықталған. Қалған қалдықтар (ағаш, тоқыма бұйымдары, сүйектер, былғары, резеңке, тастар, гипс, сүзгілер және т.б.) полигонға көмуге жіберіледі.

Жер асты суларын қорғау үшін барлық полигондарда саздан тұратын су өткізбейтін топырақ экраны бар. Полигонның периметрі бойынша жағалау бар. Санитарлық-қорғау аймағындағы тұрғын үй алқабының жағында ені кемінде 50 м ағаш және бұта екпелерінің жолағы қарастырылады.

Кәсіпорынның жұмыс режимі 8 сағаттық жұмыс күні, аптасына 6 күн.

ТҚҚ полигоны орналасқан аумақта қорықтар, сәулет ескерткіштері, санитарлық-тұрмыстық нысандар, демалыс орындары және басқа да табиғатты қорғау нысандары жоқ.

Полигонда қабылданған қалдықтарды өлшеп, есепке алатын таразылар орнатылған. Қалдықтардың қабылданған мөлшері туралы "Қалдықтарды қабылдау журналына" белгі қойылады.

Залевская О.Л. ЖК учаскісінде қалдықтарды кәдеге жарату технологиясы:

Тұрмыстық қатты қалдықтар полигонында қалдықтарды орналастыру полигондарды пайдалану ережелері көрсетілген сақтау картасына кезеңді түрде итеру арқылы төгу арқылы жүзеге асырылады.

Қалдықтардың әрбір түрі (тамақ қалдықтары, қағаз және картон, металл сынықтары, шыны, пластмасса) бөлек ыдыстарға сұрыпталып, кейін арнайы жабдықталған уақытша сақтау орындарына жіберіледі. Әрбір қоқыс орнының өзінің белгіленген және жабдықталған орны бар. Қалған қалдықтар (ағаш, тоқыма бұйымдары, сүйектер, былғары, резеңке, тастар, гипс, сүзгілер және т.б.) полигонға көмуге жіберіледі.

№ 1 учаске металл сынықтарын сақтауға арналған, ол жағаланған және саздан тұратын өтпейтін топырақ торымен жабылған. № 2 учаске шыны сақтауға арналған, ол жағаланған және саздан тұратын өтпейтін топырақ торымен жабылған. № 3 учаске пластмасса сақтауға арналған, ол жағалаумен жабылған және саздан тұратын өтпейтін топырақ торымен жабылған. № 4 алаң қағаз бен картон сақтауға арналған, ол жағалаумен жабылған және саздан тұратын өтпейтін топырақ торымен жабылған. Контейнерлерден алынған қағаз пакеттерге салынып, содан кейін оны элементтерден қорғау үшін пластикалық парақпен жабылады. № 5 учаске балшықтан тұратын өтпейтін топырақ торымен жабылған тамақ қалдықтарын сақтауға арналған. Азық-түлік қалдықтары жабық контейнерлерде 24 сағаттан аспайды.

Қатты тұрмыстық қалдықтар полигоны – қоршаған ортаны қорғауда санитарлық сенімділікке және халық үшін эпидемиологиялық қауіпсіздікке кепілдік беретін, оларды оқшаулау және залалсыздандыруға арналған арнайы құрылым. Полигонда қатты қалдықтардың статистикалық тұрақтылығы тығыздалу, минералдану, газдың бөліну динамикасын ескере отырып қамтамасыз етіледі.

Кәсіпорынның жұмыс режимі 8 сағаттық жұмыс күні, аптасына 6 күн.

ТҚҚ полигоны орналасқан аумақта қорықтар, сәулет ескерткіштері, санитарлық-тұрмыстық нысандар, демалыс орындары және басқа да табиғатты қорғау нысандары жоқ.

Негізгі құрылым - қалдықтарды сақтау алаңы. Ол аумақтың 95% дейін алып жатыр. Қойма алаңы 10 жыл ішінде бірінші пайдалану орнында қалдықтарды қабылдауды қамтамасыз етуді ескере отырып, пайдалану кезектеріне бөлінеді.

Қалдықтар қабаттарда сақталады. Биіктігі 2 м болатын тығыздалған қабат топырақ қабатымен оқшауланған. Сақтау алаңын кезектерге бөлу жер бедерін ескере отырып жүргізіледі.

Полигонның пайдалы аймағына мыналар кіреді: күзет ғимараты, дезинфекциялық ерітінділер мен тұрмыстық құрал-жабдықтарды сақтауға арналған қойма, су сақтайтын резервуарлар, 1 нүктелік дәретхана. Қонақ үй ғимараты дәліз мен қызметкерлер бөлмесінен тұрады. Экономикалық аймақ жалпы ауданның 5%-ын алып жатыр.

Баптың 5-тармағының 3-тармағына сәйкес. Қазақстан Республикасының Экологиялық кодексінің 354-бабына сәйкес радиоактивті заттардың полигонға түсуіне жол бермеу үшін қалдықтардың әрбір партиясына дозиметриялық мониторинг жүргізу қажет.

Полигоннан шығатын жерде қоқыс таситын көліктердің дөңгелектерін өңдеуге арналған дезинфекциялық ерітіндісі (Лизол) бар дезинфекциялық ванна бар.

Полигонда қабылданған қалдықтарды өлшеп, есепке алатын таразылар орнатылған. Қалдықтардың қабылданған мөлшері туралы "Қалдықтарды қабылдау журналына" белгі қойылады.

2.8. Тарату қоры

ҚР Экологиялық кодексінің 350-бабының 16-тармағына сәйкес:

- Қалдықтар полигондарының жобасында оны жабу, жерді рекультивациялау, қоршаған ортаға әсер ету мониторингін жүргізу және полигон жабылғаннан кейін ластануды бақылау үшін тарату қорын құру көзделуге тиіс;

- Тарату қорын полигон операторы қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті орган бекіткен Қағидаларда белгіленген тәртіппен қалыптастырады;

- қалдықтар полигонын тарату қорының қатысуынсыз пайдалануға тыйым салынады.

ҚР Экологиялық Кодексінің 355-бабының 3-тармағына сәйкес:

- полигон (полигон бөлігі) жабылғаннан кейін полигон операторы аумақты рекультивациялауды жүзеге асырады және 1-сыныпты полигондар үшін отыз жыл ішінде қоқыс газы мен фильтрат шығарындыларына мониторинг жүргізеді. Бұзылған жерлерді қалпына келтіруге және кейіннен мониторинг жүргізуге арналған қаражат полигонның тарату қорынан түседі.

"Әуликөл-сервис" ЖШС "Қазақстан Халық банкі" АҚ шотымен ұсынылған полигон жабылғаннан кейін жерді рекультивациялау және қоршаған ортаға әсер ету мониторингі жөніндегі іс-шараларды жүргізу үшін тарату қоры құрылды (2014 жылғы 18 қарашадағы № U/000012150/14 шарт).

"Залевская О.Л. "ЖК" Еуразиялық банк " АҚ шотымен ұсынылған полигонды жабу, полигон аумағын рекультивациялау және полигон жабылғаннан кейін қоршаған ортаға әсер ету мониторингін жүргізу жөніндегі іс-шараларды жүргізу үшін тарату қоры құрылды (2023 жылғы 27 шілдедегі № 0007/SMART13674569 шарт).

2.9. Қалдықтармен ағымдағы жағдайдың сандық және сапалық көрсеткіштері

Кәсіпорындағы Өндіріс қалдықтарын басқару тәртібі қалдықтарды пайдаланғанға, кәдеге жаратқанға, жойғанға немесе бөгде ұйымдарға бергенге дейінгі барлық процестерді, сондай-ақ өндірістік экологиялық бақылау жөніндегі есепке міндетті қосымша болып табылатын статистикалық есептілікті жасау рәсімін қамтиды.

Тұрғындардың қоқыстың пайда болуы мен өздігінен шығарылуын есепке алмауына байланысты пластикалық қалдықтар, шыны ыдыстар және басқа да қалдықтар сияқты дана бұйымдардың көлемін анықтау мүмкін емес, сандық және сапалық көрсеткіштер тек полигондардың деректері бойынша ұсынылған.

Кесте 2.1 сандық және сапалық қалдықтармен ағымдағы жағдайдың көрсеткіштері

2.1-кесте

Қалдықтардың атауы	тонна / жыл	тонна / жыл үшінші тұлғаларға аударылады	тонна / жыл
"Әуликөл-сервис" ЖШС			
Барлығы	7310,619	7310,619	0
Оның ішінде өндіріс қалдықтары	1695,779	1695,779	0
Тұтыну қалдықтары	5614,84	5614,84	0
Қауіпті емес қалдықтар			
Ағаш қалдықтары	17,0	17,0	0
Тұрмыстық қатты қалдықтар	5614,84	5614,84	0
Күл және шлак	1045,585	1045,585	0
Өлі астық қалдықтары	630,0	630,0	0
ЖК "Залевская О.Л." № 1-5 учаскелер			
Барлығы	6408,199	6408,199	0
Оның ішінде өндіріс қалдықтары	3437,359	3437,359	0
тұтыну қалдықтары	2970,84	2970,84	0
Қауіпті емес қалдықтар			
Ағаш қалдықтары	100,0	100,0	0

Тұрмыстық қатты қалдықтар	2970,84	2970,84	0
Күл және шлак	3237,359	3237,359	0
Өлі астық қалдықтары	100,0	100,0	0

Бөлімше аумағындағы қалдықтарды уақытша сақтау көлемдері мен мерзімдері қолданыстағы заңнамада белгіленген нормаларды бұзбайды. Қалдықтарды ұтымды басқару үшін кәсіпорынның жұмысы кезінде пайда болатын қалдықтардың барлық түрлерін қатаң есепке алу және бақылау қажет. Кәсіпорын қалдықтарды қауіпсіз түсіру мен тиеуді қамтамасыз ету үшін барлық қажетті шараларды қолданады, жоғалту мүмкіндігін болдырмайды.

Кесте 3. Соңғы 3 жылдағы ҚТҚ қабылдайтын полигондардың динамикасын қысқаша талдау

Атауы	2020 ж	2021 жыл	2022 жыл
"Әуликөл-сервис" ЖШС			
№ 1 п. Әуликөл			
Ағаш қалдықтары	0	0	0
Тұрмыстық қатты қалдықтар	2998,711	0	2480,0
Күл және шлак		1217,9	0
Өлі астық қалдықтары	0	0	0
Құрылыс қалдықтары	0	0	0
№ 2 Новонезин а.			
Ағаш қалдықтары	0	0	0
Тұрмыстық қатты қалдықтар	0	0	289,95
Күл және шлак	0	0	0
Өлі астық қалдықтары	0	0	0
Құрылыс қалдықтары	0	0	0
№ 3 Октябрь а.			
Ағаш қалдықтары	0	0	0
Тұрмыстық қатты қалдықтар	0	0	114,4
Күл және шлак	0	0	0
Өлі астық қалдықтары	0	0	0
Құрылыс қалдықтары	0	0	0
"Залевская О.Л" ЖК участкісі № 1-5			
Ағаш қалдықтары			
Тұрмыстық қатты қалдықтар	250,0	268,0	285,0
Күл және шлак	2580,0	1985,0	2450,0
Өлі астық қалдықтары			

2.10. НОРМЫ ОБРАЗОВАНИЯ И НАКОПЛЕНИЯ КОММУНАЛЬНЫХ ОТХОДОВ И ТАРИФЫ

В августе 2022 года были утверждены нормы образования и накопления коммунальных отходов по Аулиекольскому району. Согласно данному документу, среднегодовой показатель нормы образования для благоустроенных домовладений и неблагоустроенных домовладений на 1 жителя составляет 0,97 м³.

В настоящее время проводится исследование по определению новых норм образования и накопления коммунальных отходов по Аулиекольскому району.

Әулікөл ауданы бойынша коммуналдық қалдықтардың түзілу және жинақталу нормалары

№	Коммуналдық қалдықтар жинақталатын объектілерінің түрлері	Есептік бірлік	1 есептік бірлігіне жылдық норма, м ³
1	2	3	4
1	Жайлы үйлер	1 тұрғын	0,97
2	Жайлы емес үйлер	1 тұрғын	0,98
3	Жатақханалар, интернаттар, балалар үйлері, қарттар үйлері және сол сияқтылар	1 орын	0,724
4	Қонақ үйлер, санаторийлер, демалыс үйлері	1 орын	0,743
5	Балабақшалар, бөбекжай және басқа да мектепке дейінгі мекемелер	1 орын	0,535
6	Мекемелер, ұйымдар, офистер, кеңселер, банктер, байланыс бөлімшелері	1 қызметкер	0,979
7	Емханалар, медициналық орталықтар	1 келіп кету	0,147
8	Ауруханалар, өзге де емдеу-сауықтыру мекемелері	1 төсек - орын	0,962
9	Мектептер және өзге де оқу орындары	1 оқушы	0,22
10	Мейрамханалар, дәмханалар, басқада көңіл көтеретін ғимараттар және қоғамдық тамақтану мекемелері	1 отыратын орын	0,91
	Театрлар, кинотеатрлар, концерт залдары, түнгі клубтар, ойынханалар,		

11	ойын автоматтарының залы, интернет-кафелер, компьютерлік клубтар	1 отыратын орын	0,132
12	Мұражайлар, көрмелер	жалпы алаңы 1 м	0,021
13	Стадиондар, спорт алаңдары	жоба бойынша 1 орын	0,025
14	Спорт, би және ойын залдары	жалпы алаңы 1 м	0,032
15	Азық-түлік, өнеркәсіптік тауар дүкендері, супермаркеттер	сауда алаңы 1 м	0,387
16	Базарлар, сауда павильондары, дүңгіршектер, сөрелер	сауда алаңы 1 м	0,21
17	Вокзалдар, автовокзалдар, әуежайлар	жалпы алаңы 1 м	0,281
18	Дәріханалар	сауда алаңы 1 м	0,08
19	Автотұрақтар, автомобильді жуу орындары, АЖС	1 машина-орын	3,439
20	Автомобиль шеберханалары	1 жұмысшы	1,267
21	Шаштараздар, косметикалық салондар	1 жұмыс орны	1,099
22	Кір жуатын орындар, химиялық тазалау орындары, тұрмыстық техниканы жөндеу орындары, тігін ательесі	жалпы алаңы 1 м	0,11
23	Зергерлік, аяқ киімді, сағаттарды жөндеу шеберханалары	жалпы алаңы 1 м	0,101
24	Моншалар, сауналар	жалпы алаңы 1 м	0,148 Жүктеу

Кесте 5. Әулікөл ауданы бойынша қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға, тасымалдауға, сұрыптауға және көмуге арналған халық үшін тарифтер

Наименование	Расчетная единица	Тенге (без налога на добавленную стоимость)
Домовладения благоустроенные	в месяц с 1-го жителя	318,32
Домовладения неблагоустроенные	в месяц с 1-го жителя	321,6
Жеке және заңды тұлғалар үшін	1 м3	3937,99

Қолданыстағы тарифтер (5-кесте) 2022 жылы белгіленді.

Бүгінгі таңда көптеген қалаларда жаңа тарифтер бекітілді (Семей, Өскемен, Орал, Көкшетау және Қостанай). Жалпы, Қазақстан бойынша тариф 84-тен 550 теңгеге дейін өзгереді (2-сурет). Ең жоғары тарифтер Алматы (553 теңге) және Көкшетау (500 теңге) қалаларында.

Тариф қалдықтарды жинау, тасымалдау және көму саласындағы кәсіпорындарды қаржыландырудың жалғыз көзі болып табылады. Коммуналдық қызметтер жыл сайын қымбаттайды, арнайы техниканың, компоненттердің және отынның бағасы айтарлықтай өседі, бірақ қалдықтарды жинау, шығару және көму тарифтері көптеген аймақтарда көптеген жылдар бойы өзгерген жоқ. Сонымен қатар, жыл сайын аудандардың халқы да артып келеді. Осыған байланысты, экономикалық негізделген тарифті белгілеу Әуликөл ауданында қалдықтарды басқару жүйесін дамыту үшін өте маңызды және өзекті болып табылады.

Сондай-ақ, абоненттік қарыз мәселесі бар. Қамтылған халықтың тек 60% ғана қызмет ақысын төлейді. Өйткені қоқыс шығаратын компаниялардың (бұдан әрі - ҚШК) өкілдерінің ақпараты бойынша ҚТҚ жинау және әкету үшін қызметтерге ақы төлеу бойынша берешек шамамен 40% құрайды.

Осы мәселені пысықтау үшін 2021 жылдан бастап ҚР ЭК сәйкес ЖАО құзыретіне коммуналдық қалдықтарды жинау жөніндегі қызметті жүзеге асыратын ұйымдар үшін тұрғылықты жері бойынша тіркелген азаматтардың санын сәйкестендіру мақсатында халықты тіркеу туралы мәліметтерге қолжетімділікті қамтамасыз ету кіреді. Осылайша, ҚТҚ жинау мен әкетуді жүзеге асыратын субъектілер өз қызметтері үшін дұрыс шот ұсыну үшін халықты тіркеу туралы мәліметтерге қол жеткізуді қамтамасыз етуі қажет.

ҚР ЭК сәйкес тұрғын үйлерде тұратын жеке тұлғалар жария шарттар негізінде орталықтандырылған жүйені пайдалануға және бекітілген тарифтерге сәйкес қызметтерге ақы төлеуге міндетті. Алайда, бұл норма ішінара орындалады. Жеке үйлердің тұрғындары жеке келісімшарттар жасағанды жөн көреді. Мүмкін, халықтың бір бөлігі жария шарттың бар екендігі туралы білмейді.

Кәсіпорындардың ҚТҚ жинау және әкету қызметтеріне ақы төлеу үшін жеке шарттар жасасуы тиімсіз, бұл ҚШК, жұмыс орындары, жалақы және т.б. үшін қосымша шығындарға әкеп соғады, сондықтан Халықпен ҚТҚ жинау және әкету үшін жеке шарттар жасасу тәжірибесін қайта қарау және жария шарт жасасуға көшу қажет. ЖАО мен ҚШК өз сайттарында жария шарт жариялап, халықты хабардар ету бойынша жұмыс жүргізуі қажет.

2.11. Коммуналдық қалдықтарды басқару бойынша ағымдағы жағдайды талдау бойынша қорытындылар

Әуликөл ауданында коммуналдық қалдықтарды басқару бойынша ағымдағы жағдайды талдау қорытындысы бойынша коммуналдық қалдықтарды бөлек жинау, сұрыптау, қайта өңдеу және көму бойынша процестер жетілдіруді талап ететіні анықталды.

Бағдарлама шеңберінде коммуналдық қалдықтарды басқару жүйесін жетілдіру және мынадай проблемалық мәселелерді шешу қажет:

1. Контейнерлік алаңдардың санитарлық талаптарға сәйкес келмеуі;

2. КА контейнерлермен қамтамасыз етілмеуі;
 3. Халықты барлық жерде бөлек жинаумен қамтамасыз ету үшін қайталама ресурстарды бөлек жинауға арналған контейнерлердің жетіспеушілігі;
 4. Халық арасында коммуналдық қалдықтардың қауіпті компоненттерін (ҚСБҚ, ЭЭО, Медициналық және т.б.) жинау жүйесінің болмауы, дегенмен ауданда 4 ҚСБҚ сауу контейнері бар.
 5. Биологиялық ыдырайтын (тамақ) қалдықтарды бөлек жинаудың болмауы;
 6. Ірі габаритті және құрылыс қалдықтарын жинау және тасымалдау жүйесінің болмауы;
 7. Қалдықтармен жұмыс істеу саласындағы халықтың хабардарлығы мен мәдениетінің төмендігі;
 8. Коммуналдық қалдықтарды жинау және шығару қызметтеріне халықтың наразылығы мен наразылығы;
 9. ҚТҚ шығару бойынша заңды тұлғаларды толық қамтымау. Заңды тұлғалардың ҚТҚ шығаруға шарт жасасудан бас тартуы;
 10. Қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауға, әкетуге, қайта өңдеуге және көмуге арналған тарифтің төмен жиналуы;
 11. Техника мен жабдықтардың жетіспеушілігі;
 12. Қолданыстағы сұрыптау желілерінің болмауы;
 13. Қалдықтарды сұрыптаусыз көму;
 14. Құрылыс және тамақ қалдықтарын қайта өңдеудің болмауы;
 15. ҚТҚ әкету жөніндегі қызметтер үшін жеке тұлғалармен есептеу және өзара есеп айырысу кезіндегі проблемалар. ҚШК-да тұратын жеке тұлғалардың саны туралы нақты деректер жоқ;
- Жеке тұлғалардан төлемдер жинау проблемалары, соның салдарынан ҚШК-да дебиторлық берешек пайда болады, ол жыл сайын артып келеді;

3. МАҚСАТТАР, МІНДЕТТЕР ЖӘНЕ НЫСАНАЛЫ КӨРСЕТКІШТЕР

Бағдарламаның мақсаты түзілетін және жинақталған қалдықтардың, сондай-ақ жойылуға жататын қалдықтардың көлемін және (немесе) қауіпті қасиеттерінің деңгейін біртіндеп қысқартуға, қалдықтарды қалпына келтіру және полигондарды рекультивациялау үлесін ұлғайтуға бағытталған белгіленген көрсеткіштерге қол жеткізу болып табылады.

3.1. Бағдарламаның Мақсаты.

Бағдарламаның мақсаты Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасының талаптарына сәйкес коммуналдық қалдықтарды басқару жүйесін жетілдіру және

Әуликөл ауданының тұрғындары үшін қалдықтарды жинау және шығару бойынша көрсетілетін қызметтердің сапасын арттыру болып табылады.

Жетістік жолдары:

ұлы қалдықтарды жою жөніндегі іс-шаралар;

елді мекендерге қызмет көрсетуге (5 және одан да көп жылға) қоқыс шығаратын компаниялармен, ҚТҚ көму жөніндегі кәсіпорындармен (ҚТҚ полигондары) ұзақ мерзімді шарттар жасасу;

бюджеттік ұйымдарда, сауда орталықтарында, базарларда, қоғамдық тамақтану орындарында қалдықтарды бөлек жинауды енгізу (пластикке, қағазға арналған контейнерлер орнату);

қалдықтарды бөлек жинауды, сұрыптауды және қайта өңдеуді енгізу бойынша бизнеспен өзара іс-қимыл жасау;

экономикалық орындылық жағдайында оларды газсыздандыру жөніндегі жобаларды іске асыру мүмкіндігін ескере отырып, ҚТҚ полигондарын (үйінділерін) жабу және рекультивациялау;

ҚТҚ орналастыру объектілерінің санын оңтайландыру саясатын ескере отырып, экологиялық талаптар мен санитарлық ережелерге сәйкес ҚТҚ жаңа полигондарын салу;

қатты тұрмыстық қалдықтарды қайта өңдеуді енгізу;

ҚТҚ түзетін көлемдер мен морфологияны ескере отырып, қалдықтарды қайта өңдеу бойынша қоқыс сұрыптау объектілері мен объектілерін (кәсіпорындарын) салу;

Іс-шаралар:

ауданның елді мекендерін жекелеген түрлері бойынша қалдықтарды бөлек жинауға арналған контейнерлермен жанарту және қосымша жарақтандыру;

қалдықтарды сұрыптау, қайта өңдеу және кәдеге жарату, ҚТҚ полигондарын (полигондарын) газсыздандыру бойынша объектілерді салу жөніндегі жобаларды іске асыру үшін инвесторларды тарту;

тұрмыстық қатты қалдықтарды бөлек жинауға (жиналыстар, брошюралар, парақшалар, әлеуметтік бейнероликтер, оқу орындарындағы дәрістер, акциялар және т.б.) халықты үгіттеуді ұйымдастыру және жүргізу.

3.2. Бағдарламаның Міндеттері.

Бағдарламаның міндеттері-мақсатқа жетудің жолдарын неғұрлым тиімді және экономикалық негізделген әдістермен анықтау.

Міндеттер мыналарды ескере отырып, түзілетін және жинақталған қалдықтардың көлемін азайтуға бағытталған:

- кәсіпорында әлемде бар ең жақсы қолжетімділікті енгізу

қалдықтарды залалсыздандыру, қайта пайдалану және қайта өңдеу технологиялары;

- қалдықтарды қайта өңдеуге және қайта пайдалануға инвестициялар тарту

- орналастыру, залалсыздандыру, көму үшін қалдықтарды жинақтауыштарға әкетілетін қалдықтардың көлемін азайту;

- қалдықтармен жұмыс істеу кезінде қолданыстағы экологиялық, санитарлық-эпидемиологиялық және технологиялық нормалар мен ережелерді сақтау;

- қалдықтар қоршаған ортаның жай - күйіне және адам денсаулығына зиянды әсер етпейтін жағдайларды қамтамасыз ету;

- полигондар мен қалдықтар жиналатын орындардың қоршаған ортаға теріс әсерін азайту.

Қалдықтарды басқару бағдарламасында түзілетін қалдықтардың көлемін біртіндеп азайтуға және олардың қоршаған ортаға теріс әсерін азайтуға бағытталған іс-шаралар көзделеді.

ҚР Экологиялық Кодексіне, Қазақстан Республикасында қабылданған нормативтік құқықтық актілерге сәйкес өндіріс пен тұтынудың барлық қалдықтары олардың қоршаған ортаға әсерін ескере отырып жиналуға, сақтауға, залалсыздандыруға, тасымалдануға және көмілуге тиіс.

Табиғи орта компоненттерінің ластануын болдырмау мақсатында қалдықтарды жинақтау және жою халықаралық стандарттарға және Қазақстан Республикасының қолданыстағы нормативтеріне, сондай-ақ ішкі стандарттарға сәйкес жүргізіледі, оларды сақтау кезінде түзілетін қалдықтар қоршаған ортаның жай-күйіне және кәсіпорын пәҚСБҚналының денсаулығына зиянды әсер етпейтін жағдайлар қамтамасыз етілуге тиіс.

Кәсіпорындағы қалдықтарды басқару өндіріс және тұтыну қалдықтарымен жұмыс істеу бөлігінде ҚР қолданыстағы табиғат қорғау заңнамасы шеңберінде жүзеге асырылады.

Осыған сүйене отырып, өндірістік және шаруашылық қызметті жүзеге асыру кезінде қалдықтармен жұмыс істеудің келесі иерархиясы қабылданды:

- қалдықтардың түзілу көлемін азайту;
- қайта пайдалану (регенерация, қалпына келтіру);
- қайта өңдеу;
- залалсыздандыру;
- қауіпсіз орналастыру.

Қалдықтарды басқару жүйесі де мыналарды қамтиды:

- қалдықтарды түгендеу;
- пайда болған қалдықтарды сәйкестендіру және оларды есепке алу;
- қалдықтарды жоюдың одан әрі тәсілдерін оңтайландыру, сондай-ақ қалдықтардың белгілі бір түрлерін қайталама пайдалану мақсатында олардың қауіптілік деңгейі бойынша түрлердің орынды бірігуін ескере отырып, олардың түзілу орындарында қалдықтарды бөлек жинау (сегрегациялау);
- қалдықтарды орынды әкетуге дейін жинақтау және уақытша сақтау;

- қалдықтарды кейіннен өңдеу үшін тасымалдау;
- қалдықтарды залалсыздандыру;
- қалдықтарды көму.

3.3. Бағдарламаның нысаналы көрсеткіштері.

Бағдарламаның көрсеткіштері-белгілі бір кезеңдерде өндіріс және тұтыну қалдықтарының қоршаған ортаға теріс әсерін азайтуға бағытталған шаралар кешенін іске асырудың күтілетін нәтижелерін айқындайтын сандық және (немесе) сапалық мәндер. Көрсеткіштер бақыланатын және тексерілетін болуы, іске асыру кезеңдері бойынша айқындалуы тиіс бағдарламалар.

Кәсіпорындағы қалдықтарды басқару бағдарламасының негізгі көрсеткіштері:

1) Бағдарламаны іске асыру бойынша жоспарланған іс-шараларды енгізу нәтижесінде экономикалық және экологиялық тиімділік.

2) пайдаланылған (кәдеге жаратылған, залалсыздандырылған қалдықтардың) саны.

3) осы қалдықтардың түзілуінің нормативтік бекітілген көлемдеріне сәйкес аумақтан шығарылған (әкетілген) қалдықтардың саны.

Осы бағдарлама шеңберінде Әуликөл ауданында коммуналдық қалдықтарды басқару жүйесін жетілдіру бойынша нысаналы көрсеткіштер белгіленді (6-кесте). 1-қосымшада бағдарлама көрсеткіштерінің мониторингіне бірыңғай тәсілді қамтамасыз ету мақсатында осы Бағдарламада белгіленген көрсеткіштерді айқындау әдістемесі ұсынылған.

Кесте 6. Әуликөл ауданының 2024-2026 жылдарға арналған қалдықтарын жинау және әкету, қайта өңдеу және көмумен халықты қамту жүйесін жетілдіру жөніндегі нысаналы көрсеткіштер.

№	Нысаналы көрсеткіштер	Ағымдағы жағдай (2022-2023)	2024	2025	2026
1	Аудан тұрғындарын қамту ҚТҚ жинау және әкету	80 % (6 ай 2022)	100%	100%	100%
2	Бөлек алыммен қамту: - фракциялар бойынша құрғақ және дымқыл - қалдықтардың жекелеген қауіпті түрлеріне Медициналық және құрамында	19,1% (9 ай 2022)	60% 60%	70% 70%	

	сынабы бар, электрондық және тұрмыстық техника)				80% 80%
3	ҚТҚ қайта өңдеу және кәдеге жарату үшін (білім көлемінен)	1,20	2,40	3,60	4,30
4	Халықтың экологиялық өмір сапасына қанағаттану деңгейі	49,1% (2021) 55,3% (2022)	61,5%	73,8%	86,1%

4. БАҒДАРЛАМАНЫ ІСКЕ АСЫРУДЫҢ НЕГІЗГІ БАҒЫТТАРЫ, ҚОЙЫЛҒАН МАҚСАТТАРҒА ҚОЛ ЖЕТКІЗУ ЖОЛДАРЫ ЖӘНЕ ТИІСТІ ШАРАЛАР

Аудан тұрғындарын қалдықтарды жинау және шығару жөніндегі қызметтермен толық қамтуды қамтамасыз ету үшін коммуналдық қалдықтарды жинау және тасымалдау жүйесін одан әрі дамыту жөніндегі шаралар;

Коммуналдық қалдықтарды жинау және тасымалдау жүйесін одан әрі дамыту үшін мынадай шараларды орындау қажет:

- аудан тұрғындарын қалдықтарды жинау және шығару қызметтерімен қамту;
- ұзақ мерзімді келісімшарттар жасасу және бәсекелестік негізде конкурстар өткізу;
- экономикалық негізделген тарифтерді бекіту;
- тарифтің жиналуын арттыру;

- қалдықтарды жинауға арналған контейнерлік алаңдарды санитарлық нормаларға сәйкес келтіру. Жиналатын қалдықтардың көлемі мен ерекшелігіне қарай жаңа контейнерлерді ауыстыру және орнату. № 1 қосымшада контейнерлердің қажетті саны туралы мәліметтер көрсетіледі. Қоқыс таситын көліктер паркін және басқа да қажетті техниканы жаңарту № 1 қосымшада көрсетілген .

Халықты қалдықтарды жинау және шығару жөніндегі қызметтермен қамту

Тұрғын үйлерде немесе жеке тұрған ғимараттарда (егер контейнерлер болмаса) қызметті жүзеге асыратын заңды тұлғалармен ҚТҚ жинау және әкету жөніндегі қызметтерге шарттар жасасу жөнінде белгілі бір тұрғын үйлерде немесе жеке тұрған ғимараттарда (егер контейнерлер болмаса) қызметті жүзеге асыратын заңды тұлғалармен хабардар ету жұмыстарын жүргізу қажет. Осы учаскелерге қызмет көрсету үшін ЖАО.

Ұзақ мерзімді келісімшарттар жасасу және бәсекелестік негізде конкурстар өткізу

ҚТҚ жинау және әкету жөніндегі қызметтердің сапасын арттыру үшін коммуналдық қалдықтарды басқаруға бәсекелестік негізде ұзақ мерзімді келісімшарттар жасасу қажет.

Нарыққа қатысушыларды айқындау бойынша конкурс (тендер) өткізу кезінде ЖАО ҚР ЭК және коммуналдық қалдықтарды басқару қағидаларына сәйкес ЖАО үшін талаптарды белгілейтін болады. ҚТҚ жинау және тасымалдаумен қызметі ҚР экологиялық заңнамасының талаптарына сәйкес келетін мамандандырылған кәсіпорындар айналысуы тиіс.

ҚШК таңдау кезіндегі негізгі талаптардың бірі - ҚР Эгипр тізілімінде ҚТҚ жинау және әкету жөніндегі компанияның болуы, яғни қызметті жүзеге асырудың басталғаны туралы хабарлама беру. Қауіпті емес қалдықтарды жинау, сұрыптау және тасымалдау жөніндегі қызметті жүзеге асыратын кәсіпкерлік субъектілері "Рұқсаттар және хабарламалар туралы" ҚР Заңына сәйкес ҚР Эгипр қызметіне кірісу туралы хабарлама беруге міндетті. Хабарламалық тәртіпке сәйкес келмейтін ҚШК конкурсқа қатыса алмайды және ҚТҚ жинау және әкету бойынша қызметтер көрсете алмайды, өйткені қауіпті емес қалдықтарды жинау, сұрыптау және тасымалдау жөніндегі қызметті ҚР Эгипр хабарламасынсыз жүзеге асыруға тыйым салынады.

Егер компания қауіпті қалдықтармен жұмыс істесе, онда лицензия болуы керек.

Экономикалық негізделген тарифтерді бекіту

Ауданда коммуналдық қалдықтарды басқарудың ұтымды жүйесін одан әрі дамыту үшін жаңа тарифтерді есептеу және бекіту қажет. Аудан бойынша қолданыстағы тариф (425,91 теңге) тиісті инфрақұрылымды құру және халыққа сапалы және уақтылы қызмет көрсету үшін жеткіліксіз. Белгіленген тарифтер қазіргі заманғы шындықтар мен инфляциялық процестерді ескере отырып, қалдықтарды жинауға, тасымалдауға, сұрыптауға және көмуге мамандандырылған ұйымдардың шығындарын жабуы керек.

Экономикалық негізделген тарифтерді уақтылы қайта қарау, индексстеу және бекіту мамандандырылған ұйымдардың қалдықтарды жинау және шығару бойынша сапалы жұмысын қамтамасыз етуге мүмкіндік береді, бұл ауданның экологиялық жағдайына және халықтың денсаулығына жағымды әсер етеді.

ҚТҚ жинауға, әкетуге, қайта өңдеуге және көмуге және халықтың уақтылы төлеуіне тарифтің жиналуын арттыру

Халықты тіркеу туралы мәліметтерге қол жеткізуге қатысты ЖАО-ның мамандандырылған ұйымдармен өзара іс-қимылын күшейту қажет.

Азаматтарды тұрғылықты, уақытша болатын (тұратын) жері бойынша тіркеу кезінде жаңа тіркеу мекенжайы туралы мәліметтер нақты уақыт режимінде ПМ ақпараттық жүйесінен эталондық деректер банкі болып табылатын және оған қол жеткізу барлық мемлекеттік және жергілікті атқарушы органдарға (әкімдіктерге) қамтамасыз етілген "жеке тұлғалар" Мемлекеттік Деректер базасына (әкімші – ҚР ӘМ) беріледі ҚР.

Осы интеграция шеңберінде ЖАО ҚТҚ жинау, әкету, қайта өңдеу және көму үшін төлемдерді дұрыс есептеуге мүмкіндік беретін мекенжай бойынша тіркелген

азаматтардың саны туралы мәліметтерді иесіздендірілген түрде (дербес деректерді берусіз) ҚШК-ға беретін болады.

Жиналатын қалдықтардың көлемі мен ерекшелігіне қарай контейнерлік алаңдарды санитариялық нормаларға сәйкес келтіру, жаңа контейнерлерді ауыстыру және орнату

Құрылыс түріне байланысты коммуналдық қалдықтарды жинау және тасымалдау жүйесі келесідей ұйымдастырылады:

Жеке құрылыс аудандарында:

- арнайы контейнерлерді орнатыңыз;
- қалдықтарды шығару үшін үлкен көлемді және жоғары қысу қабілеті бар қоқыс таситын көліктерді пайдаланыңыз.

КА санитарлық нормаларына сәйкес келтіру үшін келесі іс шаралар орындалады:

Үй иелерінің, ұйымдардың, мәдени-бұқаралық мекемелердің, демалыс аймақтарының аумағында көлікке арналған кіреберістері бар қалдықтарды жинауға арналған контейнерлерді орналастыру үшін арнайы алаңдар бөлінсін. Алаңды қатты жабынмен орналастыруға және қалдықтарды желмен тарату (тарату) мүмкіндігін болдырмайтын, бірақ кемінде 1,5 м биіктікке дейін үш жағынан қоршауға.

Контейнерлік алаңды тұрғын және қоғамдық ғимараттардан, балалар объектілерінен, спорт алаңдарынан және халықтың демалыс орындарынан кемінде 25 м қашықтықта орналастыруға. Қалыптасқан құрылыс аудандарында, санитариялық алшақтықтарды сақтау мүмкіндігі болмаған кезде, қашықтықтар ЖАО-ның, халықтың санитариялық-эпидемиологиялық саламаттылығы саласындағы мемлекеттік органның аумақтық бөлімшелерінің, объектілердің меншік иелерінің және басқа да мүдделі тұлғалардың қатысуымен комиссиялық түрде белгіленеді.

Коммуналдық қалдықтарды шығару кесте бойынша жүзеге асырылатын болады.

Коммуналдық қалдықтарды тасымалдау шығындарын азайту үшін белгіленген санитарлық және табиғатты қорғау талаптарына сәйкес келетін қалдықтарды шығарудың минималды жиілігі қабылданады.

Шығару жиілігін белгілеу кезінде коммуналдық қалдықтардың түзілу көлемін, олардың морфологиялық құрамын, жинау үшін қолданылатын контейнерлердің түрі мен санын (контейнерлер арқылы жинау кезінде) назарға алған жөн.

Қалдықтардың әрбір санаты (фракциясы, түрі) үшін бөлек жинау кезінде әкетудің өзіндік кезеңділігі айқындалады.

Қалдықтарды контейнерлерде 0оС және одан төмен температурада сақтау мерзімі – үш тәуліктен аспайды, оң температурада - бір тәуліктен аспайды.

Жаңа контейнерлерді ауыстыру және орнату жиналатын қалдықтардың көлемі мен ерекшелігіне және оларды сақтау мерзіміне байланысты жүргізіледі. Контейнерлерді жаңарту кезінде заманауи еуроконтейнерлерді сатып алу жоспарлануда.

Пластмасса, қағаз және картон қалдықтары көліктің барлық түрлерімен тасымалданады. Шыны ыдыстың қалдықтары бүлінуді болдырмауға бағытталған

шараларды қабылдай отырып, көліктің кез келген түрімен тасымалданады. Шынығыстың қалдықтарын тасымалдау, тиеу және түсіру кезінде олардың сақталуын, механикалық әсерлерден қорғалуын қамтамасыз ететін шаралар қабылдау қажет.

Осы бағдарлама шеңберінде ЖАО контейнерлердің нормативтік саны 197 дана болған кезде контейнерлер паркін жаңарту, толықтыру жоспарлануда, 195 дана бар, оның ішінде 50 дана жөндеуді талап етеді (барлығы 52 дана сатып алу), контейнерлік алаңдарды жөндеу және оларды санитарлық нормалар мен заңнама талаптарына сәйкес келтіру (барлығы 56 дана).

Сондай-ақ ЖАО пайдаланатын қоқыс таситын көліктер паркін толықтыру/жаңарту қажет. Қоқыс таситын көліктер паркін жаңарту ЖАО қаражаты және жеке инвестициялар есебінен жүзеге асырылатын болады.

Қалдықтарды бөлек жинау жүйесін жетілдіру жөніндегі шаралар

Бөлек жинау жүйесін жетілдіру үшін мынадай шараларды орындау қажет:

- барлық КА-да ҚТҚ құрғақ фракциясын бөлек жинауға арналған контейнерлерді орнатуды қамтамасыз ету және қайталама шикізатты бөлек шығаруды қамтамасыз ету;
- коммуналдық қалдықтардың қауіпті құрамдас бөліктерін жинау және қалпына келтіру жүйесін ұйымдастыру;
- арнайы орындарды ұйымдастыру және КГО мен халықта пайда болатын құрылыс қалдықтарын тасымалдау үшін мамандандырылған компанияны анықтау.

Коммуналдық қалдықтардың қауіпті құрамдас бөліктерін жинау және қалпына келтіру жүйесін ұйымдастыру

Коммуналдық қалдықтардың қауіпті құрамдас бөліктерін жинау және қалпына келтіру жүйесін ұйымдастыру қалдықтардың қауіпті түрлерін: ҚСБҚ, ЭЭО, химиялық қоректендіру көздері, халық аккумуляторларын бөлек жинауды, тасымалдауды және қайта өңдеуді қамтамасыз ету үшін мердігер ұйымды таңдауға арналған конкурс ұйымдастыруға негізделетін болады.

Бүгінгі таңда ауданда МСО-ны ішінара жинаудан басқа, халық арасында коммуналдық қалдықтардың қауіпті құрамдас бөліктерінің (ЭЭО, химиялық қоректендіру көздері, аккумуляторлар) қалдықтарын жинау жүйесі жолға қойылмаған.

ҚТҚ жалпы ағынындағы қалдықтардың бұл түрлері полигонға түседі, топырақты, суды және ауаны токсиндермен, ауыр металдармен, тұрақты органикалық ластағыштармен ластайды, осылайша адамдардың денсаулығы мен қоршаған ортаға айтарлықтай зиян келтіреді

ҚР ЭК 365-бабының 6-тармағына сәйкес коммуналдық қалдықтардың қауіпті құрамдас бөліктері бөлек жиналып, мамандандырылған кәсіпорындарға қалпына келтіруге берілуі тиіс.

Құрамында сынап бар қалдықтар

ҚР СТ 1513 ресурс үнемдеу талаптарына сәйкес тұрғындардан МСО жинау жүйесін ұйымдастыру үшін. Технологиялық циклдің барлық кезеңдерінде қалдықтарды өңдеу.

МСО-ны қайта өңдеудің жіктелуі мен әдістері. ЖАО негізгі ережелерін жүзеге асырады :

- халықта пайда болған МСО жинау үшін орнатылатын арнайы әмбебап контейнерлерді орнату мен оларға қызмет көрсетуді бақылау;

- кондоминиум объектісін басқару органдарының қызметін бақылау және ұйымдастыру, олар арнайы әмбебап контейнерлерді сақтау жөніндегі шараларды қамтамасыз етуге, контейнерге қызмет көрсететін мамандандырылған кәсіпорынмен өзара іс-қимылды жүзеге асыруға, оларға еркін қол жеткізуді қамтамасыз етуге, тұрғындармен түсіндіру жұмыстарын жүргізуге, контейнерге бөгде заттарды сақтауға, контейнерге бөгде жарнамаларды, хабарландыруларды және т.б. жапсыруға жол бермеуге міндетті;

- халық үшін демеркуризация жөніндегі шаралар кешенін іске асыруға және ҚСБҚ үшін контейнерлерді жөндеуге (ауыстыруға) мамандандырылған кәсіпорындардың жұмыстарын (қызметтерін) сатып алу үшін қаражат бөлу жолымен халық арасында пайдалануда болған құрамында сынап бар энергия үнемдейтін шамдарды қайта өңдеуді ұйымдастыру.

Мамандандырылған кәсіпорындардың халық үшін демеркуризациялау жөніндегі шаралар кешенін іске асыруға және ЖАО ҚСБҚ үшін контейнерлерді жөндеуге (ауыстыруға) арналған жұмыстарды (көрсетілетін қызметтерді) сатып алу ҚР ЭК, "Мемлекеттік сатып алу туралы" Қазақстан Республикасы Заңының 4-тарауына және коммуналдық қалдықтарды басқару қағидаларына сәйкес конкурс (тендер) арқылы жүргізілетін болады.

Электрондық және электр жабдықтары

ҚР СТ 3753-2021 "ресурс үнемдеу. Құрамында сынап бар құрылғылар мен аспаптарды қоспағанда, өмірлік циклдің барлық кезеңдерінде электротехникалық және электрондық жабдықтардың қалдықтарымен жұмыс істеу. ЖАО "қауіпсіздік талаптары" халықтың тығыздығын ескере отырып, оның ішінде контейнерлік алаңдар мен стационарлық ЭЭО қабылдау пункттерін қоса алғанда, ЭЭО жинау, жинақтау және қайта өңдеу объектілерін орналастыруға жер учаскелерін бөлу арқылы қалдықтардың иелеріне ЭЭО өндірушілеріне немесе ЭЭО басқару саласындағы кәсіпкерлік субъектілеріне ЭЭО беруге мүмкіндік беретін инфрақұрылымды құруға ықпал етуі тиіс

ЖАО ээо жөндеу, қалпына келтіру жүйесін ұйымдастыруды, сондай-ақ қалдықтардың иелерінен ЭЭО-ны бөлек жинау мен қайта өңдеуді, оның ішінде ЭЭО-ны жылжымалы қабылдау пункттерін құру арқылы қамтамасыз етуі тиіс.

ЖАО ақпараттық кампанияларды, конкурстарды, дәрістерді өткізуді қоса алғанда, бірақ олармен шектелмей, ээо-ның халықтан бөлек алымының үлесін ұлғайтуға бағытталған шаралар қабылдауы тиіс.

Тұрғындардан коммуналдық қалдықтардың қауіпті құрамдас бөліктерін жинау жүйесін ұйымдастыру үшін мынадай шараларды қабылдау қажет:

батареялар, құрамында сынап бар шамдар, электрондық және электр жабдықтары сияқты қауіпті тұрмыстық қалдықтарды стационарлық немесе жылжымалы жинау пункттерін/пункттерін құру;

- қалдықтарды қабылдаудың ұйымдастырылған пункттері туралы халықты хабардар етуді және олармен қауіпсіз жұмыс істеуді насихаттауды қамтамасыз ету;

қалдықтарды жинауға және кәдеге жаратуға арналған шығыстардың бір бөлігін жабу мақсатында өндірушінің кеңейтілген жауапкершілік операторының функцияларын жүзеге асыратын "Жасыл Даму" АҚ-мен ынтымақтастықты нығайту.

Коммуналдық қалдықтардың қауіпті құрамдас бөліктері үшін батареялар, құрамында сынап бар шамдар, электрондық және электр жабдықтары сияқты қауіпті тұрмыстық қалдықтарды қабылдайтын стационарлық пункттер көзделетін болады. Қабылдау пункттері көрсетілген тауарларды өткізуді жүзеге асыратын дүкендерде (дүкендер бөлімдерінде, сауда нүктелерінде) құрылуы мүмкін. Батареялар мен сынап шамдарын қабылдауды пәтер иелері бірлестіктерінің аумағында ұйымдастыруға болады.

Стационарлық лампаларды қабылдау пункттерінің орналасқан жері мен санын анықтау кезінде олардың халыққа қолжетімділігі мен ыңғайлылығы ескерілуі тиіс. Құрамында сынабы бар шамдарды стационарлық жинау пункттері бөгде адамдар үшін қолжетімсіз жеке кіреберіспен жабдықталады, шамдарды жинауға арналған арнайы контейнерлердің қажетті санымен қамтамасыз етіледі және қажетті тиісті қорытындылар мен рұқсаттар болады.

Коммуналдық қалдықтардың қауіпті құрамдас бөліктерін бөлек жинауды енгізу және қайталама шикізат пункттерін құру бөлек жинау бойынша нысаналы көрсеткішке қол жеткізуге мүмкіндік береді.

Заңды тұлғалардан коммуналдық қалдықтардың қауіпті құрамдас бөліктерін бөлек жинау және қалпына келтіру

Қызметтің түріне қарамастан заңды тұлғаларда пайда болатын қауіпті коммуналдық қалдықтарды қалдырушылар да бөлек жиналып, ҚР ЭК 365-бабының 6-тармағына сәйкес Мамандандырылған ұйымдарға (кәсіпорындарға) қалпына келтіруге берілуі тиіс

Шағын және орта бизнес субъектілерімен қалдықтардың қауіпті құрамдас бөліктерін жинау және қалпына келтіру бойынша Адал және заңнама талаптарына сәйкес мамандандырылған кәсіпорындарды анықтау үшін ақпараттық жұмыс жүргізу қажет.

Сондай-ақ статистиканы қадағалау мақсатында жиналған және қалпына келтірілген қалдықтарды есепке алу бойынша мамандандырылған кәсіпорындардың әлеуетін нығайту қажет.

Арнайы орындарды ұйымдастыру және КГО мен халықта пайда болатын құрылыс қалдықтарын тасымалдау үшін мамандандырылған компанияны анықтау

Қалдықтарды бөлек жинауға қойылатын талаптың 19-тармағына сәйкес ЭГТРМ м.а. 2021 жылғы 2 желтоқсандағы № 482 бұйрығы ЖАО жеке тұлғаларда (тұрғындарда) түзілетін Құрылыс және ірі габаритті қалдықтар үшін жабыны мен қоршауы бар ауданы кемінде 12 м2 болатын орынды ұйымдастырады.

Жылжымайтын объектілерді салуды немесе жөндеуді жүзеге асыратын жеке және заңды тұлғалар қалдықтарды бөлек жинауға қойылатын талаптың 17-тармағына сәйкес ЭГТРМ м.а. 2021 жылғы 2 желтоқсандағы № 482 бұйрықты

- Құрылыс және ірі габаритті қалдықтарды жергілікті атқарушы органдар ұйымдастырған арнайы орындарға өз бетінше шығару.

Абаттандыру ережелеріне сәйкес ірі көлемді қоқыстарды (қалдықтарды) шығаруды кәсіпорындардың өздері, мекемелер мен жеке тұлғалар немесе қоқыс шығаратын кәсіпорындар шарт негізінде жүргізетіні анықталды.

КГО әкету үшін төлем ҚТҚ жинау, тасымалдау, сұрыптау және көму тарифіне енгізілмегендіктен, КГО мен құрылыс қалдықтарын жинау және әкету жөніндегі компанияны жеке анықтау қажет.

КГО және құрылыс қалдықтарын халықтан тасымалдау жөніндегі ұйымды айқындау үшін ЖАО "мемлекеттік сатып алу туралы" Қазақстан Республикасының Заңына сәйкес жергілікті бюджет есебінен КГО және құрылыс қалдықтарын жинауға және әкетуге конкурс (тендер) ұйымдастыру қажет.

Экспорттаушы компания хабарлама тәртібіне сәйкес келуі және ҚР Эгипр тізіліміне кіруі қажет.

Арнайы ұйымдастырылған орындарда құрылыс қалдықтарын жинауды мынадай тәсілдердің бірімен жүзеге асыруға болады: ауыстырылатын бункерлерге жинау және кейіннен мультилифт жүйесі бар автомобильдермен әкету; қаптарға жинау, оларды кейіннен борттық немесе самосвалдық автомобильге тиеу; қалдықтарды үйіп жинау, кейіннен борттық немесе самосвалдық автомобильге қайта тиеу.

Коммуналдық қалдықтарды, оның ішінде ерекше (тамақ, Құрылыс және ірі габаритті қалдықтарды, ЭЕҰ және т.б.) қайта өңдеу және кәдеге жарату жүйесін дамыту жөніндегі шаралар

Қалдықтарды қайта өңдеу және кәдеге жарату жүйесін дамыту үшін мынадай іс-шараларды орындау қажет:

жеке Санаттар: қайталама шикізат (пластик, қағаз және шыны); құрылыс қалдықтары; ірі габаритті қалдықтар; коммуналдық қалдықтардың қауіпті құрамдас бөліктері бойынша қалдықтардың пайда болу көлемінен халықтың және заңды тұлғалардың қайталама шикізатты жинау үлесін ұлғайту;

аудан аумағында қызметін жүзеге асыратын қалдықтарды қалпына келтіру бойынша мамандандырылған кәсіпорындармен өзара іс-қимылды күшейту;

қалдықтарды қайта өңдеу бойынша жұмыс істеп тұрған өндірістердің дамуын ынталандыру және қайталама шикізатты қайта өңдеу және кәдеге жарату жөніндегі қуаттарды құру.

Қайталама шикізат (Қағаз, картон, пластик, шыны және т.б.) дайын өнімді одан әрі өңдеу және өндіру үшін мамандандырылған кәсіпорындарға берілетін болады.

Қағаз және картон қалдықтарын қалпына келтіру жаңа бұйымдарды (қағаз және картон, эковат, құрылыс материалдары) өндіру үшін физикалық, химиялық және басқа да тәсілдермен жүзеге асырылады.

Пластмасса қалдықтарын қалпына келтіруді технологиялық процестердің экологиялық қауіпсіздігін қамтамасыз ететін технологиялар мен жабдықтарды қолдана отырып, мамандандырылған ұйымдар жүзеге асырады;

Шыны ыдыстың қалдықтарын қалпына келтіру қоршаған орта үшін қауіпсіздік талаптарын сақтау шартымен жүзеге асырылады:

қайта пайдалануға арналған шыны ыдыстың қалдықтарын дайындау (сұрыптау, жуу, өңдеу);

жаңа өнім өндірумен механикалық және термиялық әдістермен (шыны жүн, шыны ыдыс, шыны талшық, плитка және басқалар);

Қатты тұрмыстық қалдықтардың қайта өңделмейтін бөлігінен қатты отынды қалдықтардан (RDF) алуға болады. Отынның бұл түрін ҚТҚ көмуді азайту мақсатында цемент зауыттарында және ЖЭО-да қолдану қажет.

қауіпті қалдықтар үшін мамандандырылған кәсіпорындарға кәдеге жарату үшін жіберілетін болады.

Тамақ қалдықтары

Жеке жиналған биологиялық ыдырайтын ҚТҚ фракциялары, негізінен тамақ және органикалық қалдықтар аэробты немесе анаэробты әдіспен өңделуі керек. Сондай-ақ, бұл қалдықтарды кәріз-тазарту станцияларының шламымен бірге қайта өңдеу мүмкіндігі қарастырылады. Бүгінгі таңда органикалық қалдықтарды кәдеге жарату мен қайта өңдеудің әртүрлі технологиялары бар, олардың ішінде: биогаз алу, компосттау және басқалар.

ҚТҚ ыдырауының табиғи әдісіне компосттау жатады. Компосттау - бұл табиғи биологиялық ыдырауға негізделген қалдықтарды қайта өңдеу технологиясы.

Органикалық қалдықтарды компосттау тікелей үй шаруашылығында да, орталықтан да болуы мүмкін. Тікелей үй шаруашылықтарында компосттау тек компост шұңқырларында немесе арнайы компост машиналарын қолдану арқылы жүзеге асырылады. Орталықтандырылған компосттау кезінде тұтынушылар органикалық заттарды бөлек жинауды қамтамасыз етеді, содан кейін олар арнайы жабдықталған алаңдарға немесе компост төселетін сүрлем мұнараларына шығарылады. Кейіннен мұндай компост ауыл шаруашылығының қажеттіліктері үшін қолданылады. Биологиялық ыдырайтын қалдықтардың көп мөлшері пайда болатын және қосалқы

шаруашылық бар ұйымдар мен мекемелерде (мысалы, мектептерде) компосттау жеке-жеке жүргізілуі мүмкін.

Ірі және құрылыс қалдықтары

Жинау пункттеріндегі ірі габаритті қалдықтардан қауіпті фракцияларды алып тастау, содан кейін Мамандандырылған ұйымдарға қайта өңдеуге және/немесе кәдеге жаратуға жіберу қажет.

Аралас құрылыс қалдықтарын жинау орнында қайта өңделген шикізат пен қауіпті компоненттерді алу арқылы сұрыптау керек. Бөлек сұрыптау керек: ағаш; қағаз және картон; металл (бөлек қара және түсті металдар); минералды қалдықтар (тас, құрылыс тасы және кірпіш, сылақ, бетон, гипс, қаңылтыр шыны және т.б.); темірбетон және бетон бөлшектері.

Ірі құрылыс қалдықтарын өңдеу үшін ұсақтау және сұрыптау кешендері қолданылады.

Қауіпті құрылыс қалдықтары бөлек жиналады және әрі қарай қайта өңдеу және/немесе кәдеге жарату үшін мамандандырылған компанияларға беріледі.

Одан әрі өңдеуге жатпайтын сұрыпталғаннан кейін коммуналдық қалдықтарды көму ҚТҚ полигонында жүзеге асырылады.

Коммуналдық қалдықтарды қауіпсіз көмуді қамтамасыз ету жөніндегі шаралар

Коммуналдық қалдықтарды қауіпсіз көмуді қамтамасыз ету үшін келесі шараларды орындау қажет:

рұқсат етілмеген полигондарды анықтау және жою.

Рұқсат етілмеген полигондармен проблемаларды шешу үшін "Қазақстан Ғарыш Сапары" ҰК" АҚ спутниктері тіркеген ҚТҚ барлық полигондары бойынша мұқият аудит жүргізу қажет.

Полигонды залалсыздандырудың қолданыстағы жалпы қабылданған әдістемесі мынадай кезеңдерді қамтиды: полигонның қауіптілік дәрежесін анықтау; баламалы нұсқаларды бағалау; залалсыздандыру және рекультивациялау технологиясын әзірлеу.

Рұқсат етілмеген полигондарды рекультивациялау бойынша техникалық шешімдер рекультивациядан кейін аумақтың функционалдық мақсатына және пайдаланылуына байланысты қабылданады.

Жаңа полигондардың пайда болуын болдырмау жөніндегі шараның негізі аудан тұрғындарын 2030 жылға қарай қалдықтарды жинау және тасымалдау жөніндегі қызметтермен 100% қамту және қалдықтарды қауіпсіз өңдеу бойынша шағын және орта бизнес субъектілерімен профилактикалық жұмыс болып табылады.

Коммуналдық қалдықтармен жұмыс істеу мәселелері бойынша халықтың хабардарлығын арттыру және барлық мүдделі тараптардың өзара іс-қимылын күшейту жөніндегі шаралар

Бағдарламаның тиімді жұмыс істеуі үшін халықтың хабардарлығы мен қолдауы маңызды. Жұртшылықтың хабардарлығын арттыру - бұл тұрақты негізде жүргізілуі керек ұзақ мерзімді процесс.

ЖАО халықтың хабардарлығын арттыруда, ақпарат таратуда және қалдықтардың алдын алу жөніндегі бастамаларды қолдауда, сондай-ақ тиісті жағдайлар жасауда (мысалы, ірі габаритті қалдықтар, ЭЕҰ, құрылыс қалдықтары үшін арнайы орындар құру) шешуші рөл атқарады.

Жергілікті газеттер мен журналдарда қалдықтарды басқару мәселесі және қалдықтарды дұрыс басқару талаптары туралы халықты оқытуға бағытталған мақалалар жариялау ұсынылады.

ҚТҚ жинау және әкету жөніндегі мамандандырылған ұйымдардың қызметкерлері үй қалдықтарын сұрыптау тәртібін түсіндіретін және пластикке, шыныға, картонға және қағаз қалдықтарына арналған контейнерлерге бөлек қоймалауды кезең-кезеңімен экологиялық акциялар өткізу ұсынылады. Мұндай акциялар әдетте бөлек жинауға арналған контейнерлер орнатылған аулаларда да, олар әлі жоқ жерлерде де өткізіледі. Бұл ретте тұрғындарға полигондағы аралас күйдегі ҚТҚ-ның қоршаған ортаға тигізетін кері әсері және қалдықтарды бөлек жинауды енгізу қажеттілігі туралы егжей-тегжейлі түсіндірмелер жүргізіледі. Сондай-ақ, халық арасында қалдықтарды сұрыптаудың енгізілген жүйесі туралы түсіндірмелері бар түрлі-түсті парақшалардың таралуы жақсы нәтиже береді.

Мүдделі жұртшылықтың негізгі топтарына басымдық беріледі:

- * халық (жұмыс істейтін және жұмыс істемейтін (үй шаруасындағы әйелдер, зейнеткерлер, балалар);

- * мұғалімдер, еріктілер, белсенді топтар және мемлекеттік емес ұйымдар.

Жұртшылықты ақпараттандыру жөніндегі іс шаралар қалдықтармен жұмыс істеу бойынша халықпен ақпараттық жұмыс жоспарында көзделетін болады және мыналарды қамтитын болады:

- * жергілікті газеттердегі басылымдар;

- * мектептерде, жалпы жұртшылық арасында тарату үшін материалдық ресурстарды қайталама пайдалану туралы ақпараттық материалдар;

- * үйдегі тамақ қалдықтарын компосттау туралы брошюралар;

- * оқушылар мен студенттер үшін полигондарға таныстыру сапарларын ұйымдастыру;

Қалдықтарды қайта өңдеу ЖАО-ның ҚТҚ-ны бөлек жинау және қайта өңдеу жөніндегі бизнес бастамаларына жәрдемдесуі бар жерде дамиды. Қалдықтарды басқару саласындағы ұсыныстарды талқылау, қайталама шикізат пен контейнерлерді қабылдау пункттерін орнату және т.б. үшін ЖАО мен бизнестің, сондай-ақ басқа да мүдделі тараптардың өзара іс-қимылы бойынша түрлі кездесулер, дөңгелек үстелдер өткізілетін болады.

5. ҚАЖЕТТІ РЕСУРСТАР

Бағдарлама мен іс-шараларды қаржыландыру:

- * мемлекеттік және жергілікті бюджет,
- * жеке инвестициялар,
- * ӨКМ құралдары,
- * халықаралық қаржы ұйымдарының қаражаты,

* Екінші деңгейдегі банктердің кредиттері және Қазақстан Республикасының заңнамасында тыйым салынбаған басқа да көздер.

Ұсынылған бағдарламаны іске асыруға және белгіленген табиғат қорғау іс-шараларын орындауға арналған қаржылық шығындарды бюджет қаражаты есебінен ҚР ЭК 29-бабына сәйкес жүзеге асыру жоспарлануда. Бұл тетік осы іс-шаралар жоспарын әзірлеу және бекіту жылының алдындағы үш жыл ішінде жергілікті бюджетке түскен қоршаған ортаға теріс әсер еткені үшін төлем сомасынан кем емес көлемде қаражатты пайдалануға мүмкіндік береді.

6. КӘСПОРЫНДА ҚАЛДЫҚТАРДЫ БАСҚАРУ БАҒДАРЛАМАСЫН ІСКЕ АСЫРУ ЖӨНІНДЕГІ ІС-ШАРАЛАР ЖОСПАРЫ

Іс-шаралар жоспары бағдарламаның құрамдас бөлігі болып табылады және қажетті ресурстарды, жауапты орындаушыларды, аяқталу нысандары мен орындалу мерзімдерін көрсете отырып, бағдарламаның мақсаты мен міндеттеріне қол жеткізуге бағытталған ұйымдастырушылық, экономикалық, ғылыми-техникалық және басқа да іс-шаралар кешенін білдіреді. Бағдарламаны іске асыру жөніндегі іс-шаралар жоспарында қалдықтар менеджментін жақсарту, қалдықтардың қоршаған ортаға теріс әсерін азайту жөніндегі іс-шаралар көзделеді. Іс-шаралар жоспарында іс-шараларды орындауға жауаптылар, Орындау мерзімдері, қаржыландыру көздері көрсетіледі. Жоспарда көзделген іс-шаралар қалдықтарды басқару бағдарламасының мақсаттары мен міндеттеріне барынша қол жеткізуге бағытталған.

Бағдарламаны іске асыру жөніндегі іс шаралар жоспары 2 қосымшада ұсынылған

Қосымша 1

Округтер бөлінісінде коммуналдық қалдықтардың түзілу көлемі туралы мәліметтер және ҚТҚ үшін қажетті контейнерлердің есептік саны және қоқыс таситын көліктердің қажеттілігін есептеу

		V жалпы - ҚТҚ көлемі	саны норма	(12 ай ішінде ҚТҚ көлемі іс жүзінде әкетуге	12 ай үшін) ҚТҚ	V жалпы -		контей нерлік	рейстер саны тәулігін е	айына ЖЖМ
--	--	-------------------------------	---------------	---	-----------------------	--------------	--	------------------	----------------------------------	--------------

	АУЫЛ АТАУ ЛАРЫ	м3 (бойын тәулігін е орташа)	ша ҚТҚ көлемі	және көмуге, текше м. (күлсіз, көңсіз және т.б.)	көлемі, м3 (орташа	ҚТҚ көлемі м3	контей нерлер саны	алаңдар саны айына	контей нерлер саны	рейстер саны (1 0 текше м кезінде)	шығыс ының киломе трі
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
		35427	10825,2	6603,37 2	902,1	37,0726 03	195	59	113	10,47	218,9
1	Әулик өл ауданы	19914	19316,5 8	11783,1 14	1609,71 5	66,153	68	9	48	1,83333 33	65,5
	Әулик өл	10829	10504,1 3	6 408	875,344	35,973	14	1	17	0,70	15,5
	Первом ай а.	501	485,97	296	40,498	1,664	13	2	16	0,63	15,5
	Құшмұ рын к.	6833	6628,01	4 043	552,334	22,699	13	3	6	0,20	12
	Тимофе ева.	1234	1196,98	730	99,748	4,099	25	2	5	0,17	11
	Көктал а.	517	501,49	306	41,791	1,717	3	1	4	0,13	11,5
2	Аманқа рагай ауылды қ округі	6610	6411,7	3911,13 7	534,308 33	21,958	30	7	8	0,27	15
	Аманқа рагай а.	6226	6039,22	3 684	503,268	20,682	22	3	4	0,13	5
	Лесной а.	307	297,79	182	24,816	1,020	5	2	3	0,10	5
	ОзҰрн ый а.	77	74,69	46	6,224	0,256	3	2	1	0,03	5
3	Диев ауылды қ округі	1881	1824,57	1112,98 77	152,047 5	6,24852 74	25	8	12	2,27	25,8
	Диев	1461	1417,17	864	118,098	4,853	15	3	5	0,17	5
	Қоскөл	24	23,28	14	1,940	0,080	3	2	2	0,07	5,2
	Үшқара су	170	164,9	101	13,742	0,565	2	1	2	0,07	5,2
	Қ.Тұрг умбаев а.	123	119,31	73	9,943	0,409	3	1	2	1,93	5,2
	Қосағал	103	99,91	61	8,326	0,342	2	1	1	0,03	5,2
4	Казанб а с	1373	1331,81				14	8	10	1,90	60,3

	ауылдық округі			812,4041	110,98417	4,5609932					
	Октябрь	316	306,52	187	25,543	1,050	3	3	2	1,63	12,3
	Бағаналы	312	302,64	185	25,220	1,036	3	1	2	0,07	12
	Дангербай	34	32,98	20	2,748	0,113	2	0	2	0,07	12
	Қазанбасы	564	547,08	334	45,590	1,874	4	2	2	0,07	12
	Қарақалпақ	147	142,59	87	11,883	0,488	2	2	2	0,07	12
5	Москал Ұ в ауылдық округі	612	593,64	362,1204	49,47	2,0330137	6	2	4	1,37	10
	Москалев	573	555,81	339	46,318	1,903	4	2	2	1,30	5
	Жалтырқөл	39	37,83	23	3,153	0,130	2	0	2	0,07	5
6	Новонезжин ауылдық округі	2131	2067,07	1260,9127	172,25583	7,0790068	19	7	9	1,23	12
	Новонезжин	1814	1759,58	1 073	146,632	6,026	15	3	5	1,10	4
	Калинин	155	150,35	92	12,529	0,515	2	2	2	0,07	4
	Лаврентьев	162	157,14	96	13,095	0,538	2	2	2	0,07	4
7	Новосүлов ауылдық округі	1099	1066,03	650,2783	88,835833	3,6507877	11	7	9	0,87	14,4
	Новоселов	586	568,42	347	47,368	1,947	5	2	3	0,10	3,6
	Аққудық	182	176,54	108	14,712	0,605	2	2	2	0,63	3,6
	Құрғуус	59	57,23	35	4,769	0,196	2	1	2	0,07	3,6
	Соснов	272	263,84	161	21,987	0,904	2	2	2	0,07	3,6
8	Сулуко л ь ауылдық округі	942	913,74	557,3814	76,145	3,1292466	10	7	6	0,5	7,5
	Юльев	634	614,98	375	51,248	2,106	6	3	2	0,37	2,5
	Федосеев	249	241,53	147	20,128	0,827	2	2	2	0,07	2,5

	Калинин	25	2	2	0,75	1,05	1,25	1	1,7	0,7	0,44
	Лаврентьев	25	2	2	0,75	1,05	1,25	1	1,7	0,7	0,46
7	Новосёл ов ауылдық округі	80	9	26				7	7,50		3
	Новоселов	20	3	3	0,75	1,05	1,25	3	2,5	0,7	1,11
	Аққұдық	20	2	19	0,75	1,05	1,25	2	1,7	0,7	0,52
	Құрғуус	20	2	2	0,75	1,05	1,25	1	1,7	0,7	0,17
	Соснов	20	2	2	0,75	1,05	1,25	1	1,7	0,7	0,77
8	Сулуко л ь ауылдық округі	75	6	15				5	5,0	2,1	3
	Юльев	25	2	11	0,75	1,05	1,25	3	1,7	0,7	1,81
	Федосеев	25	2	2	0,75	1,05	1,25	1	1,7	0,7	0,71
	Шили	25	2	2	0,75	1,05	1,25	1	1,7	0,7	0,17
9	Чернигов ауылдық округі	105	7	7			1,25	5	5,833333	2,1	2
	Чернигов	35	3	3	0,75	1,05	1,25	3	2,5	0,7	1,35
	Дүзбай	35	2	2	0,75	1,05	1,25	1	1,7	0,7	0,16
	Харьков	35	2	2	0,75	1,05	1,25	1	1,7	0,7	0,28

Ескерту: қоқыс таситын көліктердің саны бойынша қажеттілік формула бойынша есептеледі:

$$n = V_{\text{сут}} / (v * K_{\text{исп}}), \text{ мұндағы}$$

де $V_{\text{сут}}$ - жинақталған қалдықтардың орташа тәуліктік көлемі

V -1 жұмыс күніндегі 1 қоқыс тасығыштың өнімділігі (алға және артқа)

$K_{\text{исп}}$ - саябақта автомобильдерді пайдалану коэффициенті 0,7.

Қосымша 2

Коммуналдық қалдықтарды басқару бағдарламасын іс-шара жоспары асыру туралы

№ п/п	Іс-шараның аталуы	Оқиғалар пішіні	Аяқтау мерзімі	Жауапты	Қаржыландыру
1	2	3	4	5	6

Мақсаты – Қазақстан Республикасының экологиялық заңнамасының талаптарына сәйкес коммуналдық қалдықтарды басқарудың ұтымды және экологиялық таза жүйесін ұйымдастыру.

1-міндет. Коммуналдық қалдықтарды басқару инфрақұрылымын жаңғырту

Көрсеткіш 1. Тұрғындарды қатты тұрмыстық қалдықтарды жинаумен және шығарумен қамту

1.1	Барлық контейнерлік алаңдарды түгендеу. Учаскелерді жөндеу, контейнерлерді ауыстыру және толықтыру қажеттілігін анықтау.	Есеп беру	2024	Ауыл әкімшілігі	Керек емес
1.2	Контейнер паркін толықтыру, тұрақты жаңарту.	Есеп беру	Жыл сайын	Ауыл әкімшілігі	жергілікті қаражат есебінен
1.3	Тұрмыстық қатты қалдықтарды уақтылы шығаруды қамтамасыз ету үшін қоқыс шығаратын көліктер паркін жаңарту (2-3 бірлік).	Есеп беру	2025-2026	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі	жергілікті қаражат есебінен
1.4	Қоқыс таситын көліктерде спутниктік навигация жүйесінің болуы. Жергілікті билік органдарының спутниктік навигация жүйелеріне қолжетімділігін қамтамасыз ету	Есеп беру	2024	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі	жергілікті қаражат есебінен

Тапсырма 2. Бөлек жинақты енгізу

Көрсеткіш 2. Бөлек жинауды қамту

- құрғақ және ылғалды фракциялар бойынша;

- қалдықтардың кейбір қауіпті түрлері (құрамында сынап бар, электронды және тұрмыстық техника, медициналық)

	Барлық бақылау пункттерінде				
--	-----------------------------	--	--	--	--

2.1	қ а т т ы қалдықтардың құрғақ фракциясын бөлек жинауға арналған контейнерлерді орнатуды қамтамасыз ету және қайталама шикізатты бөлек шығаруды қамтамасыз ету.	Есеп беру	2024	А у д а н әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі	Бағдарлама бойынша жергілікті қаражат есебінен
2.2	Қауіпті қалдықтарды бөлек жинауды, тасымалдауды және қайта өңдеуді қамтамасыз ету бойынша конкурсты ұйымдастыру және мердігер ұйымның қызметін анықтау: химиялық коректендіру көздері, халықтан аккумуляторлар.	Қортынды	2024	А у д а н әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі	Бағдарлама бойынша жергілікті қаражат есебінен
2.3	Қоғамдық орындарда (с а у д а орталықтары, п о ш т а бөлімшелері, халыққа қызмет көрсету орталықтары	Есеп беру	2023-2028	А у д а н әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі	Бағдарлама бойынша жергілікті қаражат есебінен

Тапсырма 3. Коммуналдық қалдықтарды өңдеу және кәдеге жарату жүйесін әзірлеу

Көрсеткіш 3. Өңдеу және кәдеге жарату үлесі:

- қатты қалдықтар (білім көлеміне қарай)

3.1	Коммуналдық қалдықтардың морфологиялық құрамы бойынша зерттеулер жүргізу	Есеп беру	2023-2028	А у д а н әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Бағдарлама бойынша жергілікті қаражат есебінен

3.2	Жергілікті билік органдары мен қалдықтарды қайта өңдеу бойынша мамандандырылған кәсіпорындардың өзара іс-қимылын күшейту.	Есеп беру	2024	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Керек емес
3.3	Коммуналдық қалдықтардың жекелеген түрлерін қалпына келтірудің қолданыстағы технологияларын талдау.	Есеп беру	2023-2027	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Керек емес
Тапсырма 4. Коммуналдық қалдықтарды қауіпсіз орналастыруды қамтамасыз ету					
Көрсеткіш 4. Экологиялық талаптарға сәйкес қатты тұрмыстық қалдықтар полигонын жабу және рекультивациялау					
4.1	Қаржыландыру мен жаңа инженерлік алаңды салу және пайдалануға беру.	Жоба қортындысы	2025	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Бағдарлама бойынша жергілікті қаражат есебінен, инвестиция тарту
4.2	Қалдықтарды жіктеу негізінде полигонға қабылдаудың бірыңғай тәртібін әзірлеу	Бекіту	2025	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Керек емес
4.3	Ескі полигонды рекультивациялау жобасын әзірлеу	Мемлекеттік қортындысын алу	2024-2028	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Ликвидациялық қоры, Бағдарлама бойынша жергілікті қаражат есебінен
4.4	Полигонның ескі жерлерін кезең-кезеңімен рекультивациялау және қалпына келтіру	Қабылдау актісі	2025-2028	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Бағдарлама бойынша жергілікті қаражат есебінен
	Әулікөл ауданындағы коммуналдық				

4.5	және құрылыс қалдықтарының рұқсат етілмеген полигондарын (өзіндік үйінділерін) анықтау және жою	Есеп беру	2024	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Бағдарлама бойынша жергілікті қаражат есебінен
Мақсат 5. Қалдықтарды басқару мәселелері бойынша халықтың хабардарлығын арттыру					
Көрсеткіш 5. Тұрғындардың қатты тұрмыстық қалдықтарды жинау және шығару қызметтеріне қанағаттанушылық деңгейі					
5.1	Тұрмыстық қатты қалдықтар проблемасына қоғамның назарын аударуға бағытталған әлеуметтік жарнаманы құру, орналастыру және тарату	Есеп беру	2024-2028	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Бағдарлама бойынша жергілікті қаражат есебінен
5.2	Әлеуметтік желілерде, әкімдік сайтында және навигациялық жүйелерде ақпарат тарату арқылы халықты қалдықтарды жинау пункттерінің ұйымдастырылуы туралы хабардар етуді қамтамасыз ету және олармен қауіпсіз жұмыс істеуге ықпал ету.	Есеп беру	2023-2028	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Керек емес
5.3	Білім беру ұйымдарының қатты тұрмыстық қалдықтарды басқарудың ақпараттық жоспарын әзірлеу және енгізу, оның ішінде студенттермен,	Ақпарат беру жұмыстары	2023-2028	Аудан әкімшілігі,	Керек емес

	педагогикалық қызметкерлермен және техникалық қызметкерлермен тұрақты жұмыс жүргізу.			ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	
5.4	Жергілікті газеттерде қалдықтарды қауіпсіз басқару тәжірибесі туралы жарияланымдар	Ақпарат тарату	2023-2028	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Бағдарлама бойынша жергілікті қаражат есебінен
5.5	Оқушылардың қатты тұрмыстық қалдықтар полигонына оқу сапарлары (жылына кемінде 10 экскурсия)	Көрсетіп, есеп беру	2023-2028	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Бағдарлама бойынша жергілікті қаражат есебінен
5.6	Мектептердегі экологиялық науқандар, тұрмыстық қалдықтарды сұрыптау және пластик, шыны және макулатураға арналған контейнерлерде бөлек сақтау тәртібін түсіндіреді.	Есеп беру, акция жүргізу	2023-2028	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Бағдарлама бойынша жергілікті қаражат есебінен
5.7	Халықтың өмір сүрудің экологиялық сапасына қанағаттану деңгейін бағалау үшін жыл сайынғы социологиялық сауалнама жүргізу	Есеп беру	2023-2028	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі, медігер компаниясы	Керек емес
5.8	Қалдықтарды басқару іс-шараларын насихаттау және қоғамдық бақылау	Есеп беру	2023-2028	Аудан әкімшілігі, ТҮКШ, ЖК АЖ	Керек емес

	мақсатында мектептерде еріктілер клубтарын құру			бөлімі, медігер компаниясы	
Міндет 6. Коммуналдық қалдықтарды әкімшілік басқаруды жетілдіру Барлық көрсеткіштер.					
6.1	Конкурс (тендер) арқылы қатты тұрмыстық қалдықтарды жинауды және тасымалдауды жүзеге асыратын ТҚҚ нарығының қатысушыларын анықтау және экологиялық заңнамаға сәйкес талаптарды белгілеу.	Есеп беру	2023	Аудан әкімшілігі ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі	Керек емес
6.2	Қаланы оңтайлы аймақтарға бөлу және тұрмыстық қатты қалдықтарды жинау және халыққа шығару бойынша субъектілердің қызметтерін көрсету тәртібін белгілеу.	Есеп беру	2023	Аудан әкімшілігі ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі,	Керек емес
6.5	Қатты тұрмыстық қалдықтарды жинау, тасымалдау, сұрыптау және орналастыру тарифтерін уақтылы және экономикалық негізделген қайта қарау және индекстеу	Ақпарат	2024-2025	Аудан әкімшілігі Маслихат, ТҮКШ, ЖК АЖ бөлімі	Керек емес

© 2012. Қазақстан Республикасы Әділет министрлігінің «Қазақстан Республикасының Заңнама және құқықтық ақпарат институты» ШЖҚ РМК